

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897-1932.

1935

Péntek, 1935. november 1.
244. szám.

Mussolini és az angolok

Irtta: Hegedüs Nándor

Bizonyára kevés olyan naiv ember van, aki készpénzként veszi Samuel Hoare angol külügyminiszter kijelentését, hogy az angol kormány nem akar a fascista államformába beleavatkozni. Ugy hangzik ez a kijelentés az angol külügyminiszter ajkairól, mint valami nagy képtelenség, mintha igazán feltételező sem volna az angol kormányról, hogy bele akar szólni más ország kormányformájába.

Szó sincs róla: máskor is mondták már ezt a külügyminiszterek, főleg Angliában. Mindig találtak az angol érdekek megvédésére szép jelszavakat. Napoleon ellen a legitimitás védelme a bitörő ellen: ez volt a jelszó. A világháboruban: a kisépek szabadsága a militarista zsarnokság ellen. De ezeket is csak akkor mondják ki a maguk meztelenségében, ha már fegyveres mérkőzésre kerül a sor. Ha megtörténne az, hogy Anglia és Olaszország háborúba keveredne, mindjárt hallanók az angol kormányfőriak szájából, hogy Anglia fegyvert fogott a demokrácia érdekében a kalandorok és diktatura-bajcsinálók ellen. Holott akkor is csak a Tana-tó vizéről és Anglia keleti érdekeiről volna szó, amely azonban a Földközi-tengeri átjárók érinthetlenségével elválaszthatatlanul összefügg.

Az idegen kormányok mindig beleavatkoztak más államok belügyeibe, ha azt saját érdekeik így kívánta. A napoleoni háborúk alatt a fiatal Pitt nem győzött eleget szónokolni a spanyol és olasz nép szabadságáról és függetlenségéről. Mintha ez a brit szívek olyan közelről érdekelt volna. De ez is eszék volt arra, hogy Napoleon seregei mögött forradalmasítsák a hinterlandot. „Fogjatok fegyvert nemzeti függetlenségetek kivívására és Anglia kész benneteket segíteni” — írja Bentick angol hadvezér kiáltványa Livornóból az olaszoknak 1814. március 14-én. Az orosz cár soha nem adott volna seregeket a magyar szabadságharc letiprására, ha nem félt volna, hogy Magyarország függetlensége, amit a forradalom utján szerzett meg, tüzelő példa lehet a lengyelek számára. A cár egyáltalában nem titkolta, hogy beleavatkozni óhajt Magyarországon belügyeibe és államformájába.

Amikor III. Napoleon meg akarta indítani az olasz-osztrák háborút, egyetlen félelme volt: hogy Anglia Ausztria mellé áll, mert a konzervatív Derby-kormány az volt a fel fogása, hogy Ausztriára szükség van és nem szabad megengedni, hogy Ausztriát Keleten és az olasz városokban meggyengítsék. Amikor Kossuth Lajos kihallgatáson volt a francia császárnál, Kossuth vállalkozott arra, hogy a Derby-kormányt megbuktatja. Akkor indult neki 1859-ben híres angliai agitációs útjára és valóban sikerült is neki annyira felkorbácsolnia páratlan szónoki zseniáltságával az angol közvéleményt, hogy a parlament határozatot fogadott el, hogy Anglia a napoleoni háborúkban semlegességet fog tanúsítani. Emiatt a Derby-kormány kénytelen volt lemondani.

Ellentétek támadtak Genfben a megtorló intézkedések életbe léptetése körül

Eltérő válaszok érkeztek a Népszövetség főtitkárságához — Az összeegyeztető bizottság ülése — Az angol delegáció tagjai megérkeztek Genfben

Az olasz csapatok sikeres előnyomulása

A népszövetségi főtitkárság tegnap este közleményt adott ki az egyes kormányok állásfoglalásáról a megtorlási javaslattal kapcsolatban. A megtorlási javaslatokat a Népszövetség 36 tagállamán kívül, még a következő államoknak küldték meg: Németország, Danzic, V.lichtenstein, Monaco, Izland, Egyiptom, Japán, Arábia, Brazília és Costarica. Az első számú javaslatra, amely a fegyver kivitel tilalomra vonatkozik, 41 válasz, a behozatali és kiviteli megtorló rendszabályokra 36 válasz érkezett. A legtöbb válasz november 15-ikén javasolja életbe léptetni a megtorló intézkedéseket, míg Belgium és Portugália a megtorló intézkedéseknek december 1-én való életbeléptetésére tesz javaslatot.

Olaszországgal szemben vállalt kötelezettségek teljesítése

Az összeegyeztető-bizottság ülését megelőzőleg ma délelőtt a 18-as bizottság tartott ülést, melynek során megvizsgálta azokat a válaszokat, amelyek az egyes államok kormányai részéről az összeegyeztető-bizottság kérdéseire érkeztek. Ezután a bizottság a szankcióknak az érvényben levő szerződésekkel való összeegyeztetését tárgyalta le. A bizottság hozzájárult ahhoz, hogy

az október 19-ike előtt Olaszországgal kötött szerződésekben vállalt kötelezettségeket még teljesíteni lehet.

abban az esetben, ha a szállítás ki van fizetve. A déli órákban a bizottság ebédszünetet tartott, majd délután azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy mi történjék azokkal a szerződésben vállalt szállításokkal, amelyekben csak részletfizetések történtek.

Az angol delegáció tagjai már megérkeztek Genfben. Velük jött az angol külügyminiszterium több magasrangú tisztviselője és szakértője is. Hír szerint Hoare angol külügyminiszter genfi útjának nem tulajdonítható nagyobb jelentőség és a delegáció körében úgy tudják, hogy Hoare Lavallal folytat beható megbeszélést és már vasárnap vissza is utazik

Senki sem sejtette, hogy Kossuth Lajos angliai körutja a francia császár kivánságára ment végbe, de maga Kossuth ezt részletesen elbeszéli „Iratáim”-ban. III. Napoleon tehát annyira beleavatkozott Anglia belügyeibe, hogy még kormánybuktatásra is vállalkozott.

A berlini kongresszus, amely a keleti háború után Európát újárendezte, ugyancsak belenyúlt az egyes országok belügyeibe és Európa új királyságait a nagyhatalmi érdekek szerint rendezte.

Azt se merné senki állítani, hogy az Obrenovics-dinasztiát egy véres éjszakán az összeesküvő tisztek anélkül irtották ki, hogy erről előzetesen a nyugati hatalmak ne tudtak

Londonba. Az angol külügyminiszter jelenléte csupán azt akarja igazolni, hogy az angol kormány tagjai között nincsenek ellentétek. Eden lord angol miniszter egyébként szintén megérkezett Genfben.

Németország nem válaszol

Hivatalos német forrásból származó hírek szerint, a német külügyi hivatalnak nincs szándékában a Népszövetség által a megtorló intézkedések ügyében hozzá eljuttatott közlésekre válaszolni.

Párisi jelentés szerint Laval francia miniszterelnök tovább folytatja tanácskozásait a kibékítés érdekében. Szerdán a párisi olasz nagykövettel folytatott tárgyalásai után felekezte a miniszterelnök a párisi apostoli nunciust is, amiből arra következtetnek, hogy a pápa is latbaveti tekintélyét a vizsály megoldása érdekében. Ugyancsak látogatást tett a külügyminiszteriumban a párisi szovjetnagykövet is, akinek látogatásával kapcsolatban a Petit Parisien kifejti, hogy a szovjet még Angliánál is szigorúbban ragaszkodik az alapokmány betartásához, aminek az az oka, hogy a jövőben Szovjetország a Németországgal való nehézségektől tart.

volna. Az Obrenovicsok tudvalevőleg Bécs felé húztak, amit az oroszok és így nyugati szövetségeseik nem tűrhettek. Ha nem így lett volna, nem történhetett volna meg, hogy utána a királygyilkosok vezető szerepet tölthettek be.

A világháború után Clemenceau abban a levélben, amit Paderevsky lengyel miniszterelnökhez intézett, kiemeli, hogy „régóta gyakorlat az európai nemzetközi jogban, hogy amikor egy államot alkotnak, vagy egy régi állam tekintélyes új területeket kebelez be, ezeknek a változásoknak a nagyhatalmak részéről történő elismerése magával hozza, hogy az új, vagy megnövekedett államok kormányai bizo-

nyos kormányzati elvek betartására kötelezzék magukat". A berlini kongresszus bizonyos vallási szabadságokat, a párisi békekongresszus pedig 1919-ben kisebbségi jogokat kötött ki. Más az, hogy a berlini kongresszus parancsolatai éppen úgy nem mentek át sok helyütt az életbe, mint a kisebbségvédelmi rendelkezések. Rosetti büszkén említette fel, hogy Románia a zsidók egyenjogúságára vonatkozó rendelkezését „nemzeti értelemben” hajtotta végre.

Ez a beavatkozás állandóan tart ma is, ha nem is mutatkozik meg olyan brutálisan és nyomatókusan, mint ahogy Anglia most az abesszin-kérdésben teszi. A diplomácia sutytyomban mindig dolgozik, ha ezt hatalmi érdekek úgy kívánják. Ki merné tagadni, hogy az angol diplomácia keze nincs abban, hogy a görög köztársaság megbukott és Athénbe a király visszatér. Angliának szüksége van rá, hogy a Földközi-tengeren minden kétségen felül álló angolbarát görög rezsim uralkodjék. Amikor a kenti herceg nőül vette Mária görög hercegnőt, akkor már egy pitykét sem lehetett volna adni a görög republikaért.

A diplomáciai kerdőzés követeli meg, hogy az angol kormány hangoztassa, hogy ez az ágában sincs a fascista rendszer ellen állást foglalni és Olaszország politikai szisztémájába beavatkozni. De ez nem igaz. Anglia számára nagyhatalmi érdek, hogy Mussolini és vele együtt a nagy római birodalom feltámasztásának álma megbukjék. Mihelyt egy demokratikus kormányzat jönne, azonnal véget érnének ezek az olasz gyarmati aspirációk, amelyek egyébként sem függenek össze az olasz nép érdekeivel, mert Olaszország számára ezek a gyarmatok csak költséget jelentenek, de valót nem. Ha tudjuk, hogy Olaszország minden imponáló elszántsága mellett, hogy Líbiába valóban bevigye a civilizációt, eddig összesen csupán 20 kilométer vasutat épített, akkor azonnal beláthatjuk, hogy ilyen tökeszegény országnak a gyarmatosítási politika nem lehet kenyere. Olyan kormányzat, amely a parlamentnek felelős a költségvetés hovatfordításáért és nem dobhat ki egy fantomért milliárdokat, amelyek nincsenek is, el fog állni azonnal minden imperiálista cselekedettől és nem fogja zavarni Anglia cirkulusait. Anglia az utóbbi években bámulatosan rendbe hozta költségvetését, csökkentette az adókat, de ez csak úgy volt lehetséges, hogy a tiszta külpolitikai horizont folytán apasztotta hadi beruházásait. Mindezt a fascista vállalkozás megtorpantotta és Angliát arra kényszerít, hogy militarista készülődéseit fokozza. El lehet képzelni, hogy milyen idegesítő az angolok számára, amikor azt olvassák, hogy ugyan mit ér a híres angol flotta az olaszok és németek óriási tengeri-repülő-parkjával szemben. Ezt az angol begy nem veszi be. Nem is lehet tehát kétség abban, hogy az angolok meg akarják bukztatni Mussolinit. Ezelőtt több, mint száz évvel minden európai nagyhatalom lemondott kifelé arról, hogy Napoleont megdönthesse és olyan feudális uralkodók, mint az osztrák császár és az orosz cár, paroláztak a korzikai kalandorral. Egyedül Anglia nem hátrált és a fiatal Pitt életcéljával tűzte ki Napoleon lehunkozását. Igaz, hogy ez több, mint tíz évet vett igénybe, de a végén mégis sikerült.

Az abesszini harcok sokkal vontatottabban csoszognak előre, semmint Mussolini ne volna eléggé meggyőződve arról, hogy sokkal jobb lesz, ha valamilyen megoldást keres Angliával együtt. És sokkal okosabb ember, semmint elhinné, hogy Samuel Hoare angol külügyminiszter csakugyan nem akarja a fascista uralmat elseperni.

A diplomaták nem szokták nyíltan megmondani a céljukat. Egyetlen államférfi volt, aki egy ízben nyílt színen utasította vissza más állam kotnyeleskedését. Ez Tisza István volt, aki Körber osztrák miniszterelnök beleszólását a magyar ügyekbe a magyar parlament nyílt ülésén úgy jellemezte, mint egy előkelő idegen (distinguished foreigner) dilettáns nyilatkozatát. Fájdalom, Tisza minden tettében ilyen egyenes volt és a jutalma volt: a gyilkos kéz. Mussolini számára még nyitva az út, hogy elkerülje a tragikus finálét. Az angolok hipokrizise valóban nagy, de erejük és szívósságuk sem kisebb.

Az Egyesült-Államok kiviteli tilalmat léptet életbe mind a két félnek szóló hadiszállítványokra

Az a körülmény, hogy a Népszövetség az olasz-abesszin háborús konfliktus ügyében fontos elhatározások küszöbén áll, arra készítette Roosevelt köztársasági elnököt, hogy határozott kijelentésekkel újból leszögezze magatartását.

Roosevelt kijelentette, hogy az Egyesült-Államok kiviteli tilalmat léptet életbe mind a két háborús félnek szóló szállítványokra, amelyek hadianyag-jellegűek. Az elnök figyelemztetést küldött az amerikai nagyiparnak, amelyet felszólított, ne engedje csábítani magát, hogy a nagy nyereség reményében szállításokat vállaljon Olaszország vagy Abesszinia részére. Roosevelt bejelentette, hogy

minden Amerikából kifutó hajó rakományát megvizsgálják, abból a szempontból, nem tartalmaz-e háborús felek számára olyan nyersanyagot,

amely háborús cikk gyártására használható. Politikai körökben azt hiszik, hogy Rooseveltnek ez a kijelentése újabb tilalmi rendelkezések bevezetését jelenti. Valószínűnek tartják, hogy a petroleumszállítást is kiviteli tilalommal sújtják.

A Liberté jelentése szerint bizonytalan, hogy az olaszok ellen hozandó szankciókat hogyan hozzák összhangba az olaszoknak Egyiptomban lévő különleges jogaival. Az egyiptomi angol főbiztos visszautasította Nessim miniszterelnöknek azon követelését, amely az alkotmány visszaállítására és az új egyiptomi-angol szerződés megkötésére vonatkozott. Lehet, hogy ennek következtében az

egyiptomi kormány lemond. Egyiptomi körökben állítják, hogy mindjobban erősödik az ellenállás az angol-egyiptomi politikával szemben.

Mussolini miniszterelnök ma délelőtt avatta fel az új egyetemi városnegyedét. A több ezer főnyi egyetemi hallgató előtt a Duce nagy beszédet mondott és rámutatott arra, hogy ez a felavatási ünnepség egybeesik a keletafrikai olasz csapatok előnyomulásával. Majd a megtorló intézkedésekről is beszélt a miniszterelnök és a következőket jelentette ki:

— **Vegye tudomásul mindenki, hogy az olasz nép elszánt kitartással veszi fel a harcot, amely szegényére fog válni az egész világnak. Bajtársaim, ott lesztek-e ti is a harcban?** — kérdezte beszéde közben a miniszterelnök, mire dörgő igennel válaszoltak.

Angolelleses tüntetések Romában

Az olasz kormány a megtorlások elleni védekezés céljából többek között elhatározta, hogy csökkentje a megtorlásban résztvevő államokban levő diplomáciai képviselőt, hogy a diplomáciai tisztviselők fizetésének egy részét megtakaríthassa.

Az esti órákban nagyobb angolelleses tüntetés folyt le az olasz fővárosban. Diákok hatalmas csoportja járta be az utcákat, Anglia ellen tüntetve. Behatoltak az egyik angol süteményeket és italokat árusító kávéházba, ahol követelték az angol feliratok eltávolítását, valamint azt, hogy vegyék ki a kirakathól az angol árukat. Rövid szóváltás után a diákok kívánságát teljesítették.

Női télikabátok és ruhák

a legfinomabbtól a legegyszerűbbig, utólérhetetlen olcsó árakon

MENCZER-nél Arad,

Fischer Eliz-palota.

Eddig 16.000 abesszin harcos pártolt át az olaszokhoz

Az abesszin harctéren tovább folyik az olasz csapatok ugyyszólván akadálymentes előnyomulása. Az olasz előnyomulás sikerét az abesszinek hivatalosan is elismerik. Az abesszin kormány jelenti, hogy az olasz előrsők a Santien-síkság felé vonulnak Makale irányában. A jelentéshez hozzáfűzik, hogy az előnyomulás nem ütközik semmi ellenállásba és az abesszin taktika továbbra is az maradt, hogy ki kell térni az ütközet elől és semmiféle komolyabb akadályt nem kell támasztani az olasz előnyomulással szemben. Kedden Addis-Abebába érkezett Tekle Havariate, a négus volt párisi követe, aki hír szerint átveszi az ogadeni abesszin haderő főparancsnokságát. Tekle Havariate Oroszországban részesült katonai kiképzésben és jól ismeri Dél-abessziniát. Rövidesen a déli harctérre érkezése után, vagyis tíz nap múlva az abesszin ellentámadás erősebb lendületű lesz. Hír szerint a négus november 4-én indul Dessiebe. Híres vörös sátrát már előre küldték. Addis-Abebában azt hiszik, hogy

a négusnak a frontra való érkezése jeladás lesz az általános támadás megindítására.

Annál is inkább, mert november 3-ig az abesszin haderők felvonulása befejezést nyer.

Tegnap reggel nagy meglepetést keltett, hogy az olasz bombavető-repülőgépek megjelentek az Addis-Abebától 200 kilométerre fekvő Debra Tabor város felett és bombát dobtak le.

A városban leirhatatlan pánik támadt, mert senki sem számított az olasz repülők ilyen távoli előnyomulásával.

A bombázás hírére Addis-Abebában is nagy megdöbbenéssel fogadták. Eddig ez a legnagyobb távolság, amelyet az olasz bombavető-

repülőgépek Abesszinia belsejében megtettek. Biztosra veszik, hogy Makale elfoglalása után Addis-Abeba bombázására is sor kerül. Harrari jelentés szerint tegnap itt az abesszin kormány utasítására letöltötték az összes magántulajdonban levő járműveket és azokat az ogadeni harctérre küldték.

A megszállott területek főbiztosának rendelete értelmében most fejezték be a meghódított abesszinek összeírását és a megállapítás az, hogy

eddig összesen 16.000 abesszin harcos pártolt át az olaszok oldalára.

Más jelentések szerint az északi harctéren tovább folyik az olasz csapatok előnyomulása. Az angol lapok haditudósítói jelentik, hogy az olaszok a legnagyobb óvatossággal nyomulnak előre, mert az emberáldozatok számát a legkisebb mértékre akarják csökkenteni.

A szomáli olasz dubát csapatok egyébként elfoglalták Skilave erődöt. Ezzel kezükre jutott az uralom az egész Skilave környék felett. Így meglehetősen komoly akadályok hátráltak el a Gorahaj felé vezető úton az olasz csapatok elől.

Lónyay grófnő

megtagad minden közösséget a neve alatt megjelent könyvvel

Bécsből jelentik: Lónyay grófnő, Rudolf trónörökös özvegye ma nyilatkozatot adott az egyik bécsi lapnak és kijelentette, hogy megtagad minden közösséget a Németországban neve alatt megjelent könyvvel, amely tudvalegleg Rudolf trónörökös életéről és tragédiájáról szól. A grófnő közölte, hogy semmi felelősséget nem vállal a könyv adataiért.

TATARESCU:**Nem mozdulunk el
erről a helyről, amíg meg nem
valósítjuk programunkat**

Tatarescu miniszterelnök fontos politikai nyilatkozatai a iasi-i minisztertanácson — lamandi miniszter nagy beszéde — Tatarescu a korona bizalmáról — „Akik meg akarják szakítani műünket, keserves csalódásban lesz részük“

Bucurestiből jelentik: A Iasi vidéki miniszteri értekezlet megtartása végett ma reggel 8 órakor különvonat futott be a Iasi-i pályaudvarra, amellyel megérkezett Tatarescu miniszterelnök, dr. Anghelescu, Inculet, Costinescu, Lapedatu, Ion Nistor, Manolescu-Strunga és Cancicov aktiv és volt miniszterek, valamint Titu Gane, Traian Parvu és dr. Gheorghiu főtitkárok. Az állomáson megjelentek a kormány fogadtatására Ioamandi Oswald Racovita. Iasi polgármestere, Zip megyei prefektus, Toma Dumitrescu tábornok, helyőrségparancsnok, a metropolita, az ítélőtábla és a főügvszég képviselői és még számosan. A vendégeket Oswald Racovita polgármester és Dumitrescu tábornok üdvözlötték, majd Leul érseki helynök megáldotta a kormány tagjait. Délután 9 órakor kezdődött meg Tatarescu elnökletével a közigazgatási értekezlet. Elsőnek lamandi tárcanélküli miniszter, a Iasi-i párttagozat elnöke szólalt fel, aki megköszönte a kormány figyelmét, amelyet ennek a vidéknek szentelt.

— Iasi — mondotta — zárja be azt a minisztertanács-sorozatát, amely közigazgatásunk és a helybeli gazdálkodás számos sérelmének a helyszínen való orvoslását célozta. Nem kérünk kedvezményeket Iasi számára, mert belátjuk, hogy

a kormánynak egyformán kell foglalkoznia az ország minden vidékének problémáival.

A jelenlegi Kormányzat volt az, amely bevezette azt a rendszert, hogy a központ élénken és behatóan érdeklődik a vidék ügyei iránt. Jelentős segítséget biztosítottak ezáltal az iskoláknak, a templomoknak, az utépitésnek, a közegészségügynek, valamint a megyék és városok munkásságának is.

Ami Iasi városát illeti, 122 millió lei név-

Huszonkét banis új faksa**terheli a liszt kilogrammját**

November elsejétől lép életbe az új illeték

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletet adott ki, amelyet az összes pénzügyigazgatóságoknak elküldött és amelyben az új lisztaksákra nézve intézkedett. A pénzügyminiszteri rendelet kimondja, hogy 1935. november 1-től kezdve, a lisztre a három százalékos forgalmi adón kívül, külön kilogrammonként 22 banis taksát vet ki, ami vagononként 2200 leinek felel meg. Ezzel kapcsolatosan pontosan felveszik a malmok, lisztraktárak és kereskedők készletét. A rendelet továbbá kimondja, hogy nem szükséges külön regisztrált vezetniök a pékeknek a forgalmi adó miatt, miután az eddigi regisztráció amugy is be kell vezetniök azoknak a malmoknak nevét, ahonnan lisztet szereztek be, vagy ahol öröltettek, valamint a megvásárolt liszt és buza mennyiségét. Az új 22 banis taksát a fogyasztási adóval együtt fizetik, a pénzügyigazgatóságok viszont kötelesek külön vezetni, hogy a minisztérium láthassa, mennyi folyt be az új taksából. A raktáron lévő liszt-készletek után nyomban be kell fizetni a 22 banis illetéket.

értékű kölcsönkötvényt és 120 millió lei készpénzt bocsájtottak rendelkezésére

és ilymódon megoldották azt a problémát, amely már két évtizede várt megoldásra ebben a városban.

Tatarescu beszéde

Iamandi után Tatarescu miniszterelnök emelkedett szólásra és a következőket mondta:

— Mindenekelőtt köszönetet mondok Iamandi miniszter urnak. A miniszter ur beszédéből megállapíthatják, hogy kormányzásunk eddigi szakasza tulajdonképpen csak bevezetés, csak kezdet. Utunknak alig értünk el a közepére. Eleget tettünk a nemzettel és a koronával szemben vállalt kötelezettségeinknek és

nem mozdulunk el erről a felelősségteljes helyről mindaddig míg teljes egészében nem valósítjuk meg programunkat.

A korona és az ország teljes bizalmának örvendünk és ennek a kettős bizalomnak alapján fejezzük be műünket. Ami Iasi-t illeti, biztosítom lamandi miniszter urat és munkatársait, hogy az a segítő és támogató munka, amit megkezdünk, nem áll meg befejezetlenül. Az a nemzedék, amelyhez én is tartozom, adósa Iasinak, a román érzelmek eme várának. Nem csak azt fizetjük meg Iasival szemben, amivel mi tartozunk, hanem azt is, amit nem fizettek meg mások, holott lehetőségük lett volna rá. Olyan kijelentést teszek, amelyről azt szeretném, ha tul jutnak ennek a városnak a falain:

mindaddig, amíg a korona bizalmának örvendek, nem mozdulok el helyemről és a kormány tagjai közül egy sem távozik jelenleg elfoglalt helyéről

A korona bizalmát bírjuk, az országét érezzük. A kettő között foglal helyet a mi munkánk. Mindenkinek el kell ismernie, hogy hihetetlenül sokat tettünk az országért. Amikor súlyos időkben átvettük a hatalmat, azt mondtuk, hogy az újjáépítés és a konszolidálás programjával jövünk. Minden jóhiszemű embernek meg kell állapítania, hogy ezt a programot valóra váltottuk.

Jól tudjuk, hogy vannak egyesek, akik meg szeretnék szakítani műünket: keserves csalódásban lesz részük.

Az agitációt mi másoknak hagyjuk. Tovább megyünk az általunk megkezdett uton, építünk és újjáépítünk és konszolidálunk. Kerestényi cselekedet, hogy megosszuk a szerepeket: ők agitálnak, mi pedig kormányzunk.

Ezután Costinescu kereskedelemügyi miniszter beszélt, aki arra kérte a

Vezérképviselő: Excelsior, Buc., Calea Moșilor, 78.

moldovai képviselőket, szenátorokat és politikai vezetőket, hogy segítsék az éhínségben szenvedő vidékeket.

A kormánynak 100 millió leire van szüksége a rossz termés miatt súlyos állapotban lévő vidékek felségélyezésére.

Ennek az összegnek a kormány azonban csak egy harmadát tudja fedezni, míg a többit Moldova és Basarabia politikai vezetőinek kell összegyűjteni. Ezután megkezdtek a tulajdonképpeni értekezletet, amelyen a prefektusok és képviselők jelentést tettek a helyzetről, majd pedig délben közebéd volt. Délután megtekintették a kormány tagjai a „Iasi-i hónap“ kiállítását, majd este visszautaztak Bucurestibe.

„A helyzet rendkívül komoly“

A Iasi-i minisztertanács után Tatarescu miniszterelnök a sajtó képviselőinek a következő nyilatkozatot tette:

— A regionális minisztertanácsok legnehezebbikét tartottuk meg ma. Munkaprogramunkat tovább folytatjuk és a végső céltől nem engedjük magunkat eltéríteni. Minden olyan kísérlet, amely akadályozná kötelességünk teljesítését, vagy amely a közrend megbontását célozná, a kormány részéről nem várt ellenállásra fog találni. A legfőbb nemzetközi események fel kell rázzák minden politikus lelkiismeretét. Az egyesülés óta még nem éltünk olyan súlyos időkkel, mint ma. A helyzet rendkívül komoly és holnapra fenyegetővé válhat. A gyűlölet és szenvedély hangjainak el kell némulnia. Olyan világot élünk, hogy önuralomra lesz szükségünk és az ország érdekeit kell szem előtt tartani. Nem széthúzásra, hanem egyesülésre van szükség. Egy ország, amely belső zavarokkal küzd, nem állhat ellen a külső veszedelmeknek. Ha már veszedélni kell, tegyük el ezt arra az időre, amikor a külpolitikai helyzet nyugodt. Ha én ellenzékben volnék, nem nehezen meg a kormány helyzetét, bármilyen pártállásu legyen is az. Nincs jogomban, hogy ilyen magatartást kérjek az ellenzékétől, de ahhoz jogom van, hogy felszólítsam az ellenzékét, tartózkodjon minden olyan megmozdulástól, amely a belső békét veszélyeztetné, ezt azonban a legnagyobb nyomatékkal hangsúlyozom.

Kétezer halottja van**a Kinában történt municióraktár-robbanásnak**

Sanghaiból jelentik: A lanciai municióraktár robbanásáról most már közelebbi részleteket is sikerült megtudni. Minthogy az összeköttetést helyreállították, hozzákezdtek a romok eltakarításához. Az eddigi megállapítások szerint a borzalmas aranyu szerencsétlenségnek több, mint 2000 halottja van. Százszámra hevernek a hullák az összeomlott házak falai alatt. Lanciau városában

német misszionáriusok egy iskolát és egy kórházat tartottak fenn, amelyek a robbanás színhelyétől háromszáz méternyire feküdtek. A kórházban ápoló összes beteg meghalt és a misszionáriusok, valamint az ápolónők súlyos sérüléseket szenvedtek. A robbanás színhelyétől 2 kilométeres körzetben minden épület összeomlott. A hajléktalanná vált lakosok ezreit a templomokban helyezték el.

Képkerelezés

modern tiszta fából (nem gipsz)
legszebben és legolcsóbban:

M. Vajda

succ. PAULINA KRAUSZ
Szinházépület 5811

Kereskedők és szabók figyelmébe

ajánlja MERINO posztóház új engros osztályát. Str. Alexandri 1. Főter.

GARBO — MARLENE — HEPBURNE

PORTRÉ A VILAG HARMÓ DIVATDIKTATORARÓL

Némelyik film nem más mint „ötért” divat-revü, amit a nők csak a toalettekért néznek meg. Szellem kevés van ezekben, de ruha annál több. A nők megtanultak öltözködni — moziban. A „néma” divatkirálynők (Pola Negri, Gloria Svanson) bukása után jöttek a „hangosak”. Jelen pillanatban három asszony híres árnyéka borul a női divat horizontjára.

GARBO. Mértani fogalmak szerint alakja: háromszög. Embertanilag: schyzotim (csontos). Biológiailag: szüizis. Lélektanilag: komplikált. Szabónyelven: ideális. A nők nyelvén: remek! A férfiak nyelvén... (ezt különben kihagyom, a férfiak beszédjéért nem vállalok felelősséget.) Garbot a nők is szeretik. Irigylük, de gyönyörködnek benne. Ez már a modern nő haladását jelenti, mert a régiek csak gyűlölni tudják egymást. Csodálják szép fejét, valódi szőke haját, melynek természetes fényét enyhe zsírosság adja meg, el-

GRETA GARBO

lentében az oxidált hajak műragyogásával. Gondolat és szépség egyesülnek arcán. Sokszor teljes meztelenségében tündöklő ez az arc, minden haj és festék nélkül. Alakja arcával harmonikus egészet alkot. Válla széles, csipője keskeny. Ezzel a természettel világra hozta a fiusan lányos, modern nő típusát. Nem kimondottan sportfigura, mert valami titkos nőiség hatja át. Tul a csontok és izmok rajzán szelíd huszplasztikát is mutat. (Krisztina királynő egyik jelenetében pl. egy szál ingben áll előttünk és teste áttetszik a vékony selyem alatt.) Krisztina királynő igazi Garbo-figura. Férfiasan energikus és asszonyosan gyöngéd.

GARBO RUHAI. Adrian mester kezét és esztétikáját. Ezek a ruhák összeforrtak Garbo lényével. Varrás alig látszik rajtuk. Nem is varva, inkább rá vannak lehelve a muszlinleplek és rá vannak kovácsolva a mellvérték, nyakörvek, karpántok és egyéb diszek. Szereti a széles öveket. Sokszor egyetlen öv a ruha minden ékessége. Mint egy középkori királynő áll előttünk Garbo állig begombolt kámszában, zsinóros csuklyában. Testéből keveset látni. Vádlát, lábát néha. Kivéve Mata Harit. Garbo teste inkább a vonalak és mozdulatok játékában, mint magában a testben jelenti a garbói nagyságot. A nagy ruhákon kívül még sportruhákat, ingblúzokat, pullovereket, gallérokat, raglánt, barettet és cloche-t hozott divatba. Nem is beszélve a Garbo-frizuráról. Ezek azok a külsőségek, amelyeket a kis garbók könnyedén esajátítottak.

MARLENE. Alakja mértanilag: négyszög. Szintén csontos, bár az első filmjében még jó darab német szépség volt, mire Hollywoodba ért, már olyan karcsú lett, mint egy ma születet palma. Biopszichológiailag: érett asszony. Szabónyelven: legjobb alakja van a világon. A nők szerint megbolondítja a férfiakat. (Ebben már benne van a férfiak nézete is.) Marlenet lehetetlen nem a lábánál kezdeni. Direkt a lábára szabják a filmzslizsét. Külön öltöztetik és vetkőztetik. Marlene mint Kék

angyal vagy Szőke Vénusz teljesen fedl az angyali és vénuszi fogalmakat. Szőke babahajjal, ibolyaszemekkel, mindentudó mosolyával az új Afrodite, még a frakk és szmoking férfias szabása alatt is. Igazi asszony, vérforraló és öntudatos. A vágy és beteljesülés hullámszik arcán, mely mint

MARLENE DIETRICH

stilizált halálvirág hervadozik és kivirul szemünk előtt.

MARLENE RUHAI: Fantasztikusok: Egy férfi szerelme és művészete álmodja ezeket az isteni rongyokat, melyeket egyedül csak ő, Marlene viselhet. Mindenki más nevétséges lenne azokban a túllakatokban, tollbokrétákban, csipke és virágzuhatagokban, melyeket ő olyan biztos tudattal hord kissé cinikusan, mint az a nő, aki túl van már mindenben. Még az egyszerű ruhái is raffináltak. (Lásd az Énekek énekét.) Ő maga is egyszerű és raffinált. Földszagu paraszta-asszony és klasszikus hetéra. Egyedülálló jelenség és a kis marlenek örülnek, ha a harisnyakötőjéhez hasonlíthatnak.

KATHERINE HEPBURNE. Alakja hullámvonal. De molett is tudna lenni, ha akarná. De a rezsiször se akarja. Lélektanilag: normális. A nők szerint: macska. Amerika szerint: démon, de meg lehet neki bocsátani. Hatása lenyűgöző. Mint

KATHERINE HEPBURNE

valami vadmacska, bestiálisan szép, csillogó szeme, mohó szája olyan nyugtalan érzéseket kel, hogy az ember elvakultan és bambán szépnak látja. Hepburne-t nem lehet hideg esztétikával mérni. Ő az eleven izgalom. Alakja pompás. Nem garbói és marleni átszellemült értelemben, hanem az élő meleg hus valóságban. Hullámos, lágy vonalai formailag tökéletesek.

HEPBURNE RUHAI: Testhez állóak. Fényes, fehér, fekete, rózsaszínű, szatínruhák pompás struktollak borítják. Mint valami bódító

puderpamacs, ezüstös gombolyag izeg-mozog, vonaglik, pamlagon heverész vagy ugrándozik, hihetetlen gyors mozdulatokkal. Szereti a dekoltázst. Karja, nyaka, keble, háta szabadon látszik abban a szál selyemben, melyet látszólag ruhának nevezhetünk. Divatba hozta a szédítő pongyolákat, édes papucsokat, raffinált pizsamákat. Egyszerű ruhákat is hord, angolok bluzt és kosztümöket, de biztosak lehetünk abban, hogy rögtön le fogja vetni a kabátját.

Ez a három vezéregyéniség döntő hatással volt a női divat kialakulására.

Bátran mondhatjuk, hogy ők és nem a párisi nagyszalonok koronázatlan diktátorai irányítják a női divatot. Az az elegáns, amit Garbo, Hepburne vagy Marlene hord, még akkor is, ha nem elegáns. Egyedül erről a három nőtipusról lehet csak elmondani, hogy nem a ruha teszi őket, hanem ők adnak tartalmat a ruhának.

S. V.

Bérma ajándékok

5886 nagy választékban, legelőnyösebben

BUSCHI órák és ékszerésznél
Str. Brătianu, (Misorita palota) szerezhetők be.

A reformáció emlék- ünnepe Aradon

a református és az evangélikus templomban

Csütörtökön Arad református és evangélikus egyházai a reformáció elindulásának 418-ik évfordulóját a legnagyobb bensőséggel ünnepelték meg. Az ág. hitv. evangélikus templomban délelőtt 10 órakor Frint Lajos szuperintendens mondott az Istentisztelet alatt mélyen szántó, bölcs megállapításokkal telített emlékbeszédet. Ebben a beszédben az ősz főpásztor méltatta azokat az ihletett lelkiéletű férfiakat, akik Isten kegyelméből kiválasztva, azon igyekeztek, hogy az egyházat a szentírás igazi tanainak alapjára vezessék vissza. Ez a törekvés még Luther megjelenése előtt ütötte fel fejét. De amikor 1517-ben Luther kiszegte a wittenbergi templom kapujára 95 tételét, akkor indult el olyan áramlat, melynél nagyobbat még nem élt át az emberiség. A bünbocsánatok pénzért való árusítása ellen kelt ki Luther és nem is gondolt arra, hogy fellépésének micsoda következményei lesznek, hogy évszázadok bilincsei oldódnak fel és a szabadság, mint friss lehellet hatja át az ébredő emberiséget. Az isteni igazságot nem lehetett elfojtani, mint ahogy nem lehet a nap világosságát elhomályosítani. Az evangélium új testet öltött Luther tanításában, mert a reformáció nem újítást jelent, hanem az igazsághoz való visszatérést. Luther tanításának gyors terjedését és diadalra jutását elősegítette a könyvnyomtatás feltalálása, mely az írott gondolatot gyorsan terjesztette a legtávolabbi helyeken is. Frint Lajos püspök beszédét áhitattal hallgatták végig a hívek.

Istentisztelet után a hívek Urvacsorát vettek, majd Dénes Béla segédlelkész mondott szép beszédet. Délután 4 órakor még egy Istentiszteletet tartottak azok számára, akik délelőtt nem jelenhettek meg.

A református egyház délelőtti Istentiszteletét hasonlóképpen a reformáció ünnepének jelentősége hatotta át. Kovács Zoltán református lelkész ismertette azokat a harcokat, melyek a lutheri igazság elindítása nyomán keletkeztek s melyek sok-sok mártír életét követelték. De az igazságnak, a világosságnak nem lehet erőszakkal utját szegni. Az igaz eszmék végül mindig diadalmaskodnak. Délután a Gradiste-telep lakóinak prédikált Kovács Zoltán, míg az aradi református templomban Fekete Rezső tartott délutáni Istentiszteletet. A november 10-iki lelkesül beiktatásra való tekintettel, a reformáció ünnepére tervezett műsoros délutánt 10-ikére halasztották el.

Minden eddigit felül-
mul a legujabb **Philips-rádió** rövid-, közép- és hosszú hullámra, kedvező fizetési feltételek mellett. Érdeklődőknek be-
mutatja Koch Dániel, Eminescu 2. Consum és Inlesnirea tagoknak hat havi hitel-

Rózsakertet és faiskolát létesít a város a Botanikus Kertben

Két új látványossággal gyarapszik a város a Mocioni-ucca végén lévő városligetben
— Cotioiu Romulus dr. nyilatkozata a városi kertészet nagyszabású terveiről

Villanyvilágítási szemle volt a Gradiste-telepen

Dr. Cotioiu Romulus városi interimár-
bizottsági elnök tegnap az esti órákban
Marcus Mihail dr. képviselő, liberális párti
tagozati elnök és Butoiescu villanygyári
igazgató kíséretében bejárta Aradnak azokat
az uccáit, amelyeknek villanyvilágítását az
aradi villanyüzem még a tél beálta előtt ki
akarja egészíteni. Így

főleg a Gradiste-telepen tettek hasznos
észrevételeket, főleg technikai szem-
pontokból,

amelyek által könnyen át lehet hidalni egy-
egy ucca jobb közvilágítása érdekében a ter-
p nehézségeit. Egyébként a közeli jövőben
Bucurestiben összeül a legfelsőbb technikai
tanács, hogy részleteiben is tanulmány tár-
gyává tegye azokat a technikai terveket,
szerződéseket és megállapodásokat, amiket a
város a villanygyárral létesített. A tanácsko-
zásokon részt vesz a város egyik szakmérnöke
is, mint a városvezetőség képviselője.

Az Aradi Közlöny munkatársának
egyébként Cotioiu Romulus dr. a következ-
ző érdekes felvilágosításokat adta a város új,
közeli terveiről:

— Kevesen tudják, — mondotta, — hogy
a városi üzemek egyik munkás intézménye, a
városi kertészet, milyen buzgalommal készül a
jövő évi kampányára. A városvezetőségnek
ugyanis feltett szándéka az, hogy

a Mocioni-ucca végén lévő Városliget mel-
lett fekvő Botanikus-kertet végre is átadja
rendeltetésének és belőle egy olyan lát-
ványosságot csinál, amit egyfelől szíve-

sen látogat a közönség, másfelől pedig
hasznosan a tanulóifjúság.

Terveink szerint külön Rózsakertet és külön
faiskolát létesítünk már a jövő év kezdetén a
Botanikus kert területén, tehát egy új attrak-
cióval gazdagodik a város, amelyet büszkén
mutathatunk meg minden látogatóknak; más-
felől pedig, megfelelő parcellákon, fiatal Jeger-
nyéket nevelünk, hogy mindazokat az uccákat,
amelyek megkívánják, hogy parkosítsuk,
ellássuk megfelelő fa-anyaggal. Ugyanekkor
persze

a feleslegessé váló kövezést felszedjük és
más uccákat borítunk be vele,

hogy eltüntessük a külvárosok sár-akadályait.
Mindehhez a városfejlesztési és szépitési ter-
veinkhez az anyagot a városi kertészet fogja
tehát szolgáltatni s így megérdemelt várako-
zással nézünk munkája elé.

A nagyszabású tervekkel kapcsolatosan
feltétlenül szükséges, hogy a város egy új
autobusz-vonal kiépítésével tegye könnyen
megközelíthetővé a sokak által kedvelt Város-
ligetet és az ott felállításra kerülő új intézmé-
nyeket. Most, hogy az autobuszüzem átmo-
dernizálása rövidesen befejeződik,

feltétlenül rentábilisnak ígérkezik egy
autobusz-vonal megnyitása a Plata Avram
Iancu-tól kezdődően, a Str. Mocioni-
uccán át, a városligeti Botanikus-kertig,

mely utcánalon egyébként is fontos áruforgal-
lom bonyolódik le. Ajánljuk a tervet a város-
vezetőség figyelmébe; mert hiszen szorosan
függ össze a városrendezési tervekkel.

Ne halassa tovább! Ma még nagy a választék!

A legujabb modell női télikabátok
tömegében választhat a

F O R T U N A

női confectio áruházban P. Avram Iancu 1. Elsőrendű anyag
és munka! Bámulatosan olcsó árak! (Consum és Inlesnirea tag!)

Hangos botrány egy budapesti bárban

— a tangó miatt

Egy ismert budapesti orvos és báró Hatvany Bertalan összecsapása
a csinos énekesnő körül — Márkus Mária három botránya

Budapestről jelentik: Parázs bot-
rány játszódott le az elmúlt éjszaka a budap-
esti nagykerületi művészakadémia bárjában. A
botrány középpontjában Márkus Mária is-
mert budapesti dizőz áll, aki féltendő lefor-
gása alatt harmadszor került hasonló esetek
matt a nyilvánosság elé. A bár elegáns közön-
sége az elmúlt éjszaka hangulatosan szórako-
zott. Az egyik asztalnál báró Hatvany Ber-

talán ismert budapesti nagyiparos ült a dizőz
társaságában, míg egy közeli asztalnál foglalt
helyet gróf Festetic Ernő, — aki a leg-
utóbbi Márkus-botrány középpontjában állott,
— dr. Boross Ernő orvossal, egy ismert bu-
dapesti sportférfiúval.

A zenekar lágy tangót játszott, a reflektó-
rok vörös fényt szórtak a táncolókra, amikor
a nagyszerű hangulatot pofonok csattanása
szakította meg. Boross dr. ugyanis báró Hat-
vany asztalához ment és táncra kérte fel
Márkus Mariát. Mielőtt még a dizőz válaszolt
volna, Hatvany báró rászólt az asztal előtt
álló orvosra: — Mars! — Az orvos pofonnal
válaszolt, mire a báró felugrott. Boross dr. ek-
kor ököllel ismét a báró arcába vágott és az
ütés oly erős volt, hogy az erőteljes testalkatu
báró a földre zuhant. A személyzet választotta
széjjel a verekedőket, akik névjegyet cserél-
tek. Az esetnek lovagias folytatása lesz.

Az ismert dizőz előző két botránya is ha-
sonlóan nagy feltűnést keltett. A csinos, fekete

énekesnő első szereplése azért is váltott ki
nagyobb érdeklődést, mert egy szerelmi tör-
ténet hősnőjeként emlegették. Egy Budapestre
érkezett néger táncos beleszeretett. A néger
fiúnak azonban partnernője is volt, akivel
együtt duettben léptek fel a művészakadémia
bárjában. Egy este azután a művészbár öltö-
zője rövid félórásra harctérre változott át. A
néger táncos temperamentumos partnernője
először néhány berendezési tárgyat összezu-
zott, aztán hűtlen partnerének húzta el a nőtá-
ját... A dizőz annyira hatása alá került az
eseményeknek, hogy hazasiertett lakására és
ott nagy adag altatószert vett be. Napokig
nyomta az ágyat, míg a mérgezésből felépült.

Nemsokára ezután történt, hogy a nyári
hónapok egyikén, egy meleg éjszakán, a mar-
gitszigeti Parisien Grill egyik páholyá-
ban szórakozott az ifjú Festetic gróf, aki
meginvitálta az ott szereplő Márkus Má-
riát. Záróra előtt néhány perccel az énekesnő
bucsu nélkül elhagyta a gróft, aki kissé tul-
zottan szívére vette az ügyet, kirohant a mulla-
tóból, egyenesen leszaladt a Duna partjára és
szmokingosan belegázolt a Dunába.

Pert nyert tíz aradi nyugdíjas a nyugdíjpénztárral szemben

A Semmitőszék elvi döntése az utólag esküt
tett nyugdíjasok ügyében

Tíz, utólag esküt tett aradi nyugdíjas pe-
rével foglalkozott tegnap a semmitőszék. Mint
annakidején megirtuk, az utólag esküt tett
nyugdíjasok az eskütétel után kérvénnyel for-
dultak az állami nyugdíjpénztárhoz, amelytől
nyugdíjuk megállapítását kérték. A pénztár
elutasította a kérésüket, azzal az indoklással,
hogy nem állanak egymással „nyugdíjvi-
szonyban” és nincs alap nyugdíjuk kifizetésé-
re. Az aradi érdekeltek a timisoarai táblához
fordultak, amely számos perben kötelezte a
nyugdíjpénztárt, hogy érdemben foglalkozzon
az utólag esküt tett nyugdíjasok kérvényeivel.
A pénztár a semmitőszékhez fellebbezett,
amely most tíz aradi nyugdíjas ügyében hoz-
zott elvi döntést. A tíz nyugdíjast: Verébely
Jánost, Hoffer Józsefet, Verkó Jánost, Sás
Józsefet, Kapitány Imrét, Grosz Antalné,
Gáspár Antalné, Golomety Jánost, Héjjas
Lászlót és özv. Kriszta Istvánnét dr. Sugár
Jenő ismert aradi ügyvéd képviselte. A legfel-
sőbb bíróság elvi döntésében elutasította a
nyugdíjpénztár fellebbezését, helybenhagyta a
táblai ítéletet és kötelezte a Casa Generalát,
hogy érdemben határozzon a nyugdíjkérvények
felett.

CORSO 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

Tolstoj regénye. Mamoulian rendezése.

Feltámadás

ANNA STEN, FREDRIC MARCH.

SELECT 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Premier!

Fel a kezekkel!

Wild-West-film.

Főszerepben GEORGE O'BRIEN.

URANIA 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

PEER GYNT

Ibsen monumentális drámájának filmváltozata.
Grieg gyönyörű, balhatatlan muzsikája.
Főszerepben HANS ALBERS.

Előkészületben:

a legujabb KIEPURA-film: Minden
nőt szerettek!

ANTONIA. Lengyel Menyhért da-
rabjának filmváltozata. Főszerepben:
MARCELLE CHANTAL.

INGYEN utazás
Bucurestibe

fűzettel.

Kapható: Az „EUROPA” Román Nemzeti
utazási és idegenforgalmi vállalat irodájában.

HIREK

Egyszerű diagnózis

Az a memorandum, amelyet az elmúlt napokban a kormány és vele együtt az összes államok kormányai megkaptak, a maga nemében valóban egyedülálló. A memorandumot Hollandiában adták ki és azt a világ négyszáz legkiválóbb lélekbuvara írta alá. Az emlékirat nem lélektani konferencia eredménye és nem a freudi vagy az adleri elvek felett vitatkozik. Ez az emlékirat egyszerű diagnózis, amelyet négyszáz orvos aláírásával hitelesített és, amely megállapítja, hogy az emberi lélek beteg.

Beteg, — de nem egyénileg. Ezt a betegséget az orvosok nemcsak rendelők zárt falai között, pacienseik bizalmas, gyónás-szerű vallomásaiból állapították meg, hanem mindabból, ami a mai világ és, ami végeredményben mégis csak a mai egyéni és tömeglélek kisugárzása. Beteg a tömeglélek — mondja a memorandum — és ezen a lelken patológikus jelenségek tapasztalhatók. A patológikus jelenségek közé tartozik — így írják a lélekbuvarok — az a háborus pszichózis is, amely ma ismét egyre inkább uralja a világot.

A memorandum aláírói pedig azért fordulnak az egyes államok kormányaihoz, hogy ezek akadályozzák meg ennek a tünetnek terjedését, begyökeredzését és ne ök maguk legyenek gyakran azok, amelyek a háborus pszichozist szítják.

— A kormányoknak — írja a memorandum — fel kell ébreszteniük a népek igazságérzetét. Ugyanúgy, ahogy ma a tömegek egy részének lelkiállapotát a háborúra állították be, tervszerű és állandó propagandával meglehet valószínűsíteni azt is, hogy a tömegek között a béke érdekében fejtsenek ki mozgalmat. Ez a jelenlegi kormányok kötelezettsége nemcsak a mai, de a jövőendő nemzedékeivel szemben is.

Akik a memorandumot aláírták, talán utolsó vészkiáltásnak szánták és azokhoz intézték azt, akik a felelősségteljes helyeken vannak: a jelenleg kormányzó államférfiakhoz. Lesz-e eredménye a memorandumnak? A szkepticizmus, amely egyre inkább és egyre jogosultabban tér hódít, azt mondja, hogy nem. A felelősségteljes emberi érzés pedig — az elmúlt esztendő megsemmisíthetetlen kudarca ellenére — azt diktálja, hogy ez a memorandum, amelyet az emberi lélek négyszáz nagy tudású buvara írt alá, meg kell, hogy találja visszhangját.

A feladat, amelyet a négyszáz emlékirata maga elé tűzött, talán a legnagyobb, mi elképzelhető. Több, mint az esztendőket ez előtt megnyitott és azóta kudarcra végződött leszerelési konferencia volt. Ott csak a fegyverek, itt viszont a lelkek leszereléséről van szó. Ez az utóbbi több, mint az előbbi. Mert, ha ez megvalósul, a fegyveres felszerelésre már nem kerülhet sor.

A lelkek leszerelése — az ellentétek mai forró izzásában, a világpolitikai helyzet mai ellentét-inflációjában — valóban utópiának hat. Olyan ez, mint betegség idején a kívánt és várva várt egészség állapota. Gyógykezelésre van szükség. De hol a recept? Ki ismeri a receptet? És ki tudja, hogy hol is kellene a gyógyítást elkezdni?

A tragikum pedig az, hogy azok, akik az emberi lelket a legközelebről és legjobban ismerik, akik egy életet töltöttek el annak kutatásában, ezek a négyszáz, a receptet szintén nem tudják. Ők is csak a diagnózist állapítják meg és a receptért a világ összes államainak kormányaihoz fordulnak.

És, ha meg is lenne a recept, ha a négyszáz lélekbuvár a jajkiáltás mellett a receptet elő is terjesztené, ott a másik nagy és tragikus kérdés: akar-e gyógyulni a világ? ...

De ezzel már visszatérünk az eredeti problémához. Circulus viciosus ez. A négyszáz lélekbuvár által megállapított és hitelesített megdöbbentő diagnózis.

m. t.

— A HÖMÉRSEKLET NEM VÁLTOZIK. Mérsékelt délnyugati légáramlás, változó felhőzet, egyes helyeken még eső, esetleg záporosó, több helyen éjjeli köd és gyenge talajmenti fagy várható. A nappali hőmérséklet a mostanihoz hasonló lesz.

— AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELEBBI SZAMA a pénteki Mindenszentek ünnepe miatt vasárnap reggel a szokott időben és gazdag tartalommal jelenik meg.

— Tüntetés Rómában Eden lord ellen. Rómából jelentik: Ma délelőtt több száz főből álló diákcsoport vonult végig a város belsejében és plakátokkal tüntetett Eden angol miniszter ellen. A rendőrség közbelépett s szétzavarta a tüntetőket.

— Visszaszolgáltatták Elisabet görög exkirályné ékszereit. Bucurestiből jelentik: A „Tempo” jelentése szerint Elisabet görög exkirálynénak valószínűleg birtokába jutnak azok a mesés értékű ékszerek, amelyek annakidején Görögországban maradtak. A felbecsülhetetlen értékű kincset, amelyet annak idején a görög köztársaság elkobozott, a monarchia visszaállítása után kiszolgáltatták az exkirálynénak.

— A NYUGDIJAK FIZETÉSE. Ma, pénteken azok a nyugdíjasok jelentkeznek Hletményeikért, akik nem nyújtották be idejében könyveiket a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályához.

— Polgármesteri szemle a Városi Színházban. Dr. Cotioiu Romulus városi interimár-bizottsági elnök csütörtökön délelőtt Muresan Ioan városi főmérnök kíséretében megtekintette a Városi Színház teljesen átépített belsejét. A polgármester megelégedését fejezte ki a látottak felett s annak a reményének adott kifejezést, hogy most már rövidesen, legkésőbb 2 év alatt teljesen átmodernizálják a Városi Színház intézményét.

„Jó egészséget kívánok önnek.”

ezt táviratozta a Duce Vinci olasz követnek. A táviratot akkor adták át neki, amikor Djibutiban leszállt a vonatról. Vinci nagyon megörült a táviratnak, mert azt láthatta ebből, hogy nem vesztette el Mussolini kegyét. Diplomáciai körökben ugyanis azt rebesgették, hogy Vinci addis-abeai szereplése egyáltalában nem volt diplomatikus. Neki abban a pillanatban ott kellett volna hagyni az abesszin fővárost, amikor az utlevelét kikézbcsítették neki. Vétett tehát a diplomáciai szokások ellen, amikor nem akart elutazni s még tíz napig maradt. Ezek a diplomáciai körök azt állították, hogy Mussolininak is ez a véleménye. A Duce szives távirata alaposan megcáfolta ezeket a köröket.

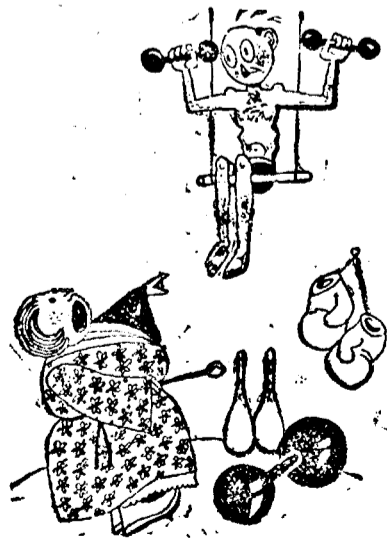
— Házasság. Kepes Erzsé és Fodor László november 3-án, vasárnap délelőtt 12 órakor tartják esküvőjüket az aradi neolog izr. templomban. (Minden külön értesítés helyett).

— Bonyodalmak egy vámbírság körül. Két évvel ezelőtt az aradi vámközegek házkutatást tartottak egy aradi textilkereskedő üzletében és az ott talált áruk eredetének igazolását kérték. A cégnél harisnyákat is találtak, amelyre nézve kijelentették, hogy azokat Eder Ábrahám oradeai cégtől vásárolták. Az aradi vámhivatalnokok kiszálltak Oradean, ahol Edernél is tartottak házkutatást és miután egyes áruk eredetét nem igazolta be számlákkal, 200.000 lei bírsággal sújtották. Az ügyet ma tárgyalta a törvényszék, amely előtt a cég képviselője hivatkozott arra, hogy nem volt csempészett áru, viszont nem követelt el bünt azzal, hogy a számlákat nem őrizte meg. A bíróság november 5-én hirdet ítéletet.

— Megkezdődik az ötnapos országos őszi vásár. Ma, november 1-én kezdődik Aradon a szokásos ötnapi őszi vásár. A vásár jó prognózissal indul, különösen terményekben és állatokban mutatkozik szép felhajtás.

— Dr. J. KERÉKES RÓZSI BELGYÓGYÁSZ-SPECIALISTA, volt egyetemi tanársegéd, Röntgennel kibővített rendelőjét Str. Mocioni 34. szám alá helyezte. Rendel délután 3—5-ig.

A tapintatlan férj

— Na, erről megint rádismerek, te egoista...! Én életbiztosítást csinálok neked, fizetem a részleteket és te — egészségi gyakorlatokat folytatsz...?!

AZ EMLÉKEZÉS NAPJA

Az örök nyugalom birodalmában ma este ki-gyulnak a sírok fölött a szeretet apró mécsesei, melyek az emlékezés világosságát hirdetik. A novemberi szél meglíbbenti az apró fényeket, melyek a síron túl is tartó szeretet fényét sugározzák a leszálló esthomályba. Porladó hantok alatt pihenő, de a szívekben élők, mosolygón megőrzött szeretett lények, ilyenkor november első és második napján beszélnek hozzánk s a nyugodalmas sírhant alatt elstutogják nekünk az élet szeretetét s a béke szentségét, a törtéteket, hívságos földi dolgok mulandóságát. Nincs ember, akinek ne lenne egy drága halottja, akihez elvándorol halottak napján, akinek virágot vihet s akinek sírja mellett a múlt egy visszahozhatatlan darabjának sajjását nem érzi.

Mindenszentek napján jut néhány száz virág az elhagyott sírokra is, a halát névtelen katonáinak, akik bedült hantok alatt a fedés homályában porladoznak. A rohanó élet tempójában, melynek minden napját élőkért való harc itatja át, ez az egyetlen nap, melyet az elpihenteknek áldozunk: a csendet és békét jelenti. A halottak megbékélt szelleme az örök élet világosságáról, a Szeretet szent tüzeréről beszél. Ne csak a halottaknak gyújtunk szeretet-lángot, hanem az Élet oltárán is lobbantsuk lángra a könyörületeség tűzét.

Az egész világ katolikusága ma ünnepli az egyház összes szentjeinek, mártírjainak emlékét, akik a kereszténység eszméjéért áldozták fel életüket s akik a krisztusi szeretet terjesztésén fáradoztak. Délután a római katolikus papság is kivonul a temetőbe, ahol nyilvános könyörgéssel járul a hívek kegyeletes megemlékezéséhez. A felső temetőben, délután 3 órakor Szabó Gábor, Kulcsár Kálmán és Rubischko Bálint lelkészek végzik az ájtatosságot. Szabó Gábor és Kulcsár Kálmán beszédeket mondanak a Mindenszentek napjának jelentőségéről, míg az alsó temetőben Mayer Callixt végzi az ájtatosságot, beszédet Sisman Gedeon mond. A Minorita templomban este hat órakor Novák Mihály hitoktató lelkész mond beszédet, amelyet Rózsafüzér ájtatosságot követ.

November 2-án ünnepli a róm. kath. egyház a tulajdonképeni Halottak napját. Ezen a napon gyászba öltözik a templom s minden szentmisét a halottak üdvéért mondanak. Istentisztelet lesz délelőtt 9 órakor szentbeszéddel, 10 órakor ünnepi gyászmisét tartanak a háboruban elesett hősök emlékére.

— A leányok bérmlása. Dr. Pacha Ágoston timisoarai püspök, aki a múlt vasárnap a fiukat bérmlalta, a következő vasárnap, november 3-án a leányokat és asszonyokat fogja a bérmlás szentségében részesíteni. A bérmlási szertartás ezúttal délelőtt 9 órakor püspöki misével kezdődik mely után a püspök beszédet intéz a bérmlándókhoz. Ezen a szentmisén csak a bérmlándó leányok és a bérmaanyák lehetnek jelen, azok részére pedig, akik a bérmlásban érdekelve nincsenek, ugyancsak 9 órakor és utána még 10 és 11 órakor a Minorita Kulturház nagytermében lesznek szentmisék. A bérmlás után a püspök áldást ad a megbérmláltakra.

— Repülőszercsétlenség Brasovban. Brasovból jelentik: Ma délután Calcan pilótanövendék az IAR brasovi gyár egyik gépén felszállt. A gép motorja azonban kis magasságban megállott. A növendék ekkor le akart szállni, de rosszul kezelte a gépet, úgy, hogy az hirtelen felemelkedett, megfordult, majd lezuhant. Érdekes, hogy a pilótanövendék csak néhány karcólást szenvedett, míg a gép darabokra tört. A növendéket a kórházba vitték, ahol bekötötték, majd saját lábán elhagyta a kórházat.

— Az aradi Munkakamara 50.000 leles adománya az I. számú tanonciskolának. Iosif Vulpe munkakamarai elnök ma közölte az I. számú aradi tanonciskola igazgatóságával, hogy az aradi Munkakamara ez évben 50.000 leiel támogatja az intézményt. Az igazgatóság a Kamara támogatását köszönettel vette tudomásul.

— Akinek gyakran fáj a gyomra, bélműködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar szabályozza a székletét, rendbehozza az emésztését, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

— Megkezdik a városi munkanélküliek összeírását. Aradváros munkanélküli segélybizottsága ma, november 1-én kezdi meg a munkanélküliek szokásos évi összeírását. A tényleges segélyezést december 1-én kezdik meg.

A geszti halott

A geszti kripta nagy halottja ma beszédesebb, mint életében volt. Gróf Tisza István egyéniségét egész életében a hallgatóság jellemezte. Miniszterelnöksége az ellenzék által a magyar történelmi osztály ellen indított heves támadásokkal esik egybe. Tisza szilárd, hajthatatlan jelleme mint valami páncélos vért, fogta fel ezeket a nyilatkat. A nyilak visszapattantak róla, de csak azért, hogy később egy revolvergolyó oltsa ki életét ennek a nagy, sokszor oly igazságtalanul bíralt államférfinek. Tisza István tragédiája végzetszerű. Tizenhét éve annak, hogy ez a végzet pecsétet tett életére. Amíg élt sokkal büszkébb volt ahhoz, hogy védekezzen a háborus vádakkal és gyanúsításokkal szemben. Amióta a csendes és előkelő geszti kripta lakója lett, azóta megszólalt a halott. Történelmi okmányok bizonyítják már, hogy Tisza nem akarta a háborút és igazságtalanul okolták azzal, hogy részes az ötödfélesztendő embermészárlás előidézésében. Más képen fest ma már Tiszának a nemzetiségekkel szembeni szerepe is, mint ahogy akkoriban megítélték.

Az indulatok vihara elült régen, Tisza István korszaka történelmi emlékké vált, aminthogy történelem a Világháború is. Tisza személyével kapcsolatosan sincs helye elvakult szenvedélyeknek többé, a geszti sirböltöt a kegyelet szelleme veszi körül. Nagy és emelkedett szellemű férfiú volt Tisza István, akinek a Sors fekete keze osztotta ki a tragikus idő tragikus szerepét. Más, termékeny idők bizonyára más, hasznosabb szerepet juttattak volna Tiszának. Így az a fájdalmas sors vált osztályrészeül, hogy halála árán válhatott csak igazán nagygyá. Tisza Istvánt életében nem ismerték. Ő, a maga szóiukar, hallgatag jellemével nem is iparkodott megismertetni magát a közvéleménnyel. Mintha csak tudta volna, hogy életében egy sem érthetik meg őt, halála után pedig késő lesz és nagyon fájdalmas, a kimagyarázkodás.

Tisza István meggyilkolásának évfordulója alkalmával barátai, egykori bizalmasai és tiszteifői összegyűltek a geszti kriptában, hogy kegyeletteljes megemlékezésük virágait helyezték a nagy magyar államférfiu koporsójára...

— ZÜRICH I ZÁRLAT: Páris 20.28 és egy-negyed, London 15.13 és fél, Newyork 307 és háromnegyed, Milánó 25.00, Amszterdam 208.82 és fél, Berlin 123.70, Prága 12.72, Varsó 57.90, Belgrád 700.

— Reinhardt kitüntetése. Reinhardt Miksa, mint hollywoodi távirat jelenti, oda kábelértesítést kapott Rómából, hogy az olasz király minapi kitüntetése kapcsán a Commendatore címet adományozta neki. Reinhardt, aki filmje bemutatóján jelent meg Hollywoodban, már utban van vissza New-Yorkba.

— Simon Berta siremléke. Az aradi katolikus hívek, különösen pedig az iskolásgyermekék és a különböző vallásos egyesületek tagjai még élénken emlékeznek Simon Berta nővérré, akit a múlt év szeptemberében oly tragikus hirtelenséggel szőlített ki az élők sorából a halál. Simon Berta mint polgáriiskolai igazgató működött Sighisoaran, de ezt az elég tekintélyes állást az első kínálózó alkalommal szívesen otthagyta, hogy életét kizárólag az ifjúság vallásérkölcsi nevelésének és a szegények gondozásának szentelje. És mint ilyen gyűjtött magának nagyszámu tisztelőket és barátokat, akik, mikor meghalt, könnyes szemekkel állották körül ravatálát, most pedig díszes máryányemlékkel hódolnak az emlékének. A szépen sikerült emlékmű a Rózsa testvérek munkája, felavatása pedig Mindenszentek napján, délután a halottakért végzett közös ájtatosság után lesz az Eternitatea-temetőben, ahol Kulcsár Kálmán minoritarendi hittanár tartja a felavató beszédet.

— Dr. Fischer Ilona gyermekorvos rendelőjét Str. I. G. Duca 20. alá helyezte. Telefon: 173.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a nb. fogyasztóközönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt november 3-án, vasárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetelni fog. Reggel 8-tól déli 12 óráig: Malul Domnitéi, Mahl Muresului, Calea Saguna, Str. Sincai, Str. Eminescu, Str. Brancovici, Str. Baritiu, Str. Gh. Lazar, valamint az ezen uccák által határolt részeken. 6151

— Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

JANKA: Bulevardul Regele Ferdinand.

SZONDI: Str. Consistoriului.

WEISZ: Piata Avram Iancu.

— SZOMBATON az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI: Piata Avram Iancu.

FÖLDES: Str. Eminescu.

KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand.

Uj fűszer- és csemegeüzlet

nyílt meg Aradon a városházával szemben

Uj, izlésesen berendezett csemege-, fűszer- és gyarmatáru kereskedéssel lett gazdagabb Arad. Ma délután nyílt meg a városházával szemben a Victoria takarékpénztár épületében a teljesen átalakított, a modern architektúra és izlés követelményeinek megfelelően berendezett üzlet, amelynek tulajdonosa: P. Pautu „Az Arany Pávához” elnevezést adta. A látogató első impressziója, amikor az új üzlethelyiségbe belép, hogy a régi lépcső-feljárattal eltűntették és, hogy ennek következtében kényelmesen lehet bejutni az üzlethelyiségbe. A második impresszió pedig az, hogy művészi elrendezésben sorakoznak egymással a frissen festett állványokon a különböző csemegék és élelmiszerek, belföldi és déli gyümölcsök, szőlők, hamvas almák, arrébb pedig kandirozott kantalup látható, majd pedig óriási választék teában, a mustárok egész sora, díszes csomagolású konzervek, különböző italok: mindenütt a legjobb áru, a tulajdonos pedig biztosít róla, hogy ennek ellenére szem előtt tartotta a mai idők követelményeit és ezeket az árukat olcsó áron kívánja a közönséghez eljuttatni. „Az Arany Pávához” címzett üzlet a legjobb előjelek mellett indul: a tulajdonos udvariassága, valamint a gazdagon felszerelt áruaktár biztosítja, hogy ez az üzlet rövidesen az aradi közönség egyik kedvenc bevásárlási helye lesz.

A beszerzési nehézségek miatt memorandummal fordulnak az aradi bőriparosok a miniszterelnökhöz

Az aradi Bőriparosok Szövetkezete Adoc Axentie elnöklete alatt ülést tartott az Ipartestület helyiségében. Az ülésen a szövetkezet ügyvitelével kapcsolatos kérdéseket vitatták meg és elvi határozatot hoztak a bőriparosok bőrvásárlásaira vonatkozóan. Rada Ioan, Ilica Gheorghe, Válczy, Oláh és Mészáros tagok, valamint Hammermann üzletvezető felszólalásai után az egybegyűltek elhatározták, hogy memorandummal fordulnak a kereskedelemügyi miniszterhez, valamint Tatarescu miniszterelnökhöz is a bőrvásárlással kapcsolatosan felmerült nehézségek miatt.

A szövetkezeti gyűlés ezután jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg mindazon tagoknak, akik különböző természetbeni adományaikkal lehetővé tették a szövetkezet helyiségének berendezését. Jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Adoc Axentie elnöknek is, aki fáradhatatlan munkájával megvalósította a szövetkezetet és arra törekszik, hogy annak eredményes munkásságát a jövőben is lehetővé tegye.

— Engros osztály a „MERINO” posztóáruházban. A szövetkülönlegességeiről közismertté vált „MERINO” posztóáruháznak sikerült egy nagyobb tétel árut közvetlenül a gyárakban megvásárolnia, miáltal abban a kellemes helyzetben van, hogy ne csak a detail-vevőt, hanem engrosban a kereskedőt és szabót is gazdag raktárából előnyárban kiszolgálhassa. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét eme előkelő cég raktárára.

— Nyílt titok az a tény, amiről meggyeszte beszél a hölgyközönség. Nem kisebb dologról van szó, mint a közeledő tél legfontosabb problémájáról: a télikabát legjobb és leggazdaságosabb beszerzéséről. E probléma megoldásának legcélravezetőbb módja, a Fortuna női konfekció üzletében (P. Avram Iancu No. 1.) tett látogatás, hol hatalmas választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legújabb modellekből és a kiváló anyagból, nagyszerűen kivitelezett télikabátok olyan csodálatosan olcsók, hogy mindenki a legnagyobb könnyedséggel elégeitheti ki kabát vágyait és oldhatja meg e nehéznek látszó problémát.

— Színes és változatos műsorról gondoskodott az AMEFA vezetősége a szombat esti táncos teaestére, amelyen mindenki megtalálja a kedvére való szórakozást.

— Szegénynek lenni nem szégyen, de nagyon kellemetlen dolog. Az emberek már évezredek óta törnek a fejüket: hogyan lehetne gyorsan és fáradtság nélkül meggazdagodni. Kétségkívül a meggazdagodás legegyszerűbb és legbiztosabb módja: egy Állami Osztályosorsjegyet venni WAGONS-LITS-COOK-tól, a szerencsés főelárusítótól. Annak, aki a WAGONS-LITS-COOK-tól vesz sorsjegyet, a legtöbb esélye van, hogy a szerencsés nyerek közé kerüljön és így élvezhesse a nagyon áldásait.

— Az ardeal-banati izr. hitközségek elnöki tanácsulése Aradon. Az ardeal-banati orsz. izraelita iroda elnöki tanácsa elnökségi ülést tartott Aradon, melyen majdnem teljes számban megjelentek az egész országrészből az elnökségi tagok. A tanácsülés, melyet dr. Adorján Ármán orsz. elnök vezetett, nagy figyelemmel hallgatta Lax Salvator főtitkár részletes és tartalmas jelentését az eddig végzett munkákról. Ezután döntött az elnöki tanács az egyes községekben felmerült panaszok és viták ügyében, továbbá elhatározta, hogy ezentul nemcsak a nagyobb városokban, de a kisebb hitközségek székhelyén is vallási és kulturális felolvasásokat rendez. Nagy helyesléssel járult hozzá az elnöki tanács dr. Fischer József v. képviselő, szövetségi alelnök (Cluj) azon indítványához, mellyel az összes zsidó intézmények bevonásával közös központi szervezet létesítését kezdeményezi. Az ülésen még több kisebb-nagyobb, részben anyagi természetű ügyet, segélyezéseket, stb. intéztek el. A megjelent delegátusokat, akik közül dr. Schütz Henrik, Szenes Henrik, dr. Vágvölgyi Lajos (Arad), Nyiri Jenő, dr. Weisz Arthur és dr. Rosenthal Mór (Timisoara), dr. Fischer József, Klein Gyula (Cluj), dr. Lövy Ferenc (Trg.-Mures), dr. Lenke Manó (Lugo), dr. Kabos Béla (Oradea), stb. szólaltak fel, az aradi hitközség látta vendégül.

— Orvosi hír. Dr. Grünwald Márton, néhai dr. Werner utóda, a bécsi Oppenheim-klinika és a Lupus intézet volt orvosa rendel: hör, urológia és kozmetikai betegeknek St. Alexandri No. 11.

— Mindenszentek és halottak napján Sándor Jenő aradi fényképész felvételeket készít a felsőtemetőben a feldiszített sirhantokról, siremlékekről. Ezen a napon csaknem mindenki felkeresi elhunyt hozzátartozójának sírját s akik elszakadtak a városból, idegenben vannak, ezen a napon visszagondolnak a temetőre, ahol hozzátartozójuk nyugszik, Sándor fényképész a felvételekkel azt akarja elérni, hogy mindenki elküldhesse távollevő hozzátartozójának, rokonának a feldiszített sirhantokról készült fényképeket és ha csak fényképen is, de lássák szeretteik sírját.

MINDSZENTI

gyertya és mécses

minden nagyságban
a legolcsóbb árban

PAUTU-nál

az „Arany Pávához” 6071
Városházával szemben kapható

— A Magyar Párt ingyenes román tanfolyama. November 4-én, hétfőn d. u. 6-kor kezdődik a Magyar Párt ingyenes román nyelvtanfolyama. Kérjük az 1-től 60. szám alatt jelentkezett résztvevőket, hogy az órán pontosan jelenjenek meg a párt Str. V. Goldis 8. szám alatti helyiségében. A nagy érdeklődésre és a közbeeső ünnepre való tekintettel jelentkezéseket ugyanott még szombaton, november 2-án déli 1 óráig elfogadjuk.

— Turisták kirándulása. Az SCA „Czárán” osztálya november 3-án, vasárnap kirándulást rendez Arad-Podgoriara. Menetirány: Ghioroc, Checiches, faiskola, Schmidt-forrás, Cladova. Indulás reggel 8 órakor villamoson, visszatérés este 8 órakor.

Az Eich-család öröksége

Számos jóbarát és ismerős kereste fel ma Eich Károly aradul-nou-i hentesmester házát. Mint már jelentettük az aradul-nou-i Eich-család Schödl Terézia csehszlovákiai asszonytól 20 ezer csehkoronát örökölt. Az örökösöket Arad város közigazgatási ügyosztálya felhívás útján kereste és találta meg. Amikor Aradul-Nou-n hire ment, hogy a szerencsés örökös Eich Károly és családja, természetesen számosan keresték fel a családot gratulációikkal és jókívánságaikkal. Eich Károly, valamint felesége, aki Strit-lány régi aradul-nou-i patricius családból származik és egyik legforgalmasabb ottani hentesüzlet tulajdonosa és — mint régi és tisztos iparos — általános megbecsülésnek örvend. A 20 ezer csehkoronás örökséget úgy ő, mint családja természetesen nagy örömmel fogadták, hiszen az örökhagyónak ez a gesztusa arról a szeretetről tesz tanúságot, amellyel az elhunyt Schödl Terézia Eich Károly és családja iránt viseltetett

Vásároljunk MUZSAY-nál, Arad, 6 havi részletfizetésre Mercur-könyvre készpénz árák. 5480

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A feketetőzsde kiirtását javasolta a Bucurestiben tartózkodó Reynaud Paul volt francia pénzügyminiszter

„A legkiválóbb pénzügyi sebésznek kellett volna végrehajtani a lei leértékelését, — mondta a kiváló gazdasági politikus, aki állást foglalt a szabad deviza-rendszer mellett. — A tulkapásokat csirájukban kell megfojtani

Jelentettük, hogy Reynaud Paul, volt francia pénzügyminiszter Bucurestiben előadást tartott, amelyről a fővárosi sajtó most azt írja, hogy igen nagy érdeklődést keltett. A zsufozásig megtelt terem előkelő közönségének sorában sok hölgy is volt, akik éppúgy élvezték az előadást, mint a szakemberek, mert Reynaud könnyed és világos stílusban tartotta meg konferanszát. A Banca Nationala egyik adminisztrátora, aki szintén nagy figyelemmel hallgatta a francia pénzügyi politikus előadását, utólag úgy nyilatkozott, hogy Reynaud kevés újat mondott ugyan, de azok nagy figyelmet érdemelnek. Egyébként a volt pénzügyminiszter nagyon óvatos volt és amit a román-francia pénzügyi kapcsolatokról mondott, jól megfontolta, nehogy tapintatlanságot kövessen el a vendéglátó országgal szemben. Az egyik bucaresti-i napilap beszélgetést is folytatott Reynauddal, aki frappáns, ötletes válaszokat adott.

— Gondolja-e miniszter ur, hogy a lei is le kellene értékelni? — kérdezte az újságíró.

— Az Önök pénzt már régebben devalválták, de a leértékelést egy nagy gazdasági sebésznek kellett volna elvégezni — felelte Reynaud.

A hírlapíró ezután rámutatott arra, hogy háromféle lei van az országban: 1. Hivatalos árfolyamu lei, amellyel az állam külföldi fizetési kötelezettségeinek tesz eleget. 2. A kereskedelmi forgalomban lévő lei és 3. A fekete tőzsdei lei. Ez a három kategóriájú lei milyen értékű a francia frankkal szemben? — kérdezte és Reynaud ezt felelte:

— A francia frank hivatalos árfolyama 6.59 lei, amihez a külkereskedelmi forgalomban 44 százalékos leértékelést kell hozzászámítani, a fekete tőzsdén pedig a francia frank árfolyama 13.50 lei. Ezt a leg-

nagyobb valuta rendtelenségnek tartom, mert ehhez hasonlót mostanig sehohsem tapasztaltam. Igaz ugyan, hogy a fekete tőzsdén nem történik túl nagy deviza összegek átutalása, de azért a zurbörze forgalma így is elég élénk és súlyosan érzeti hatását a mindennapi életben, mert erősen megdrágítja az árakat.

— A világ pénzei között milyen kategóriába sorolható a lei? — vetette fel az újabb kérdést a bucaresti-i újságíró.

— A lei már devalorizálva van, tehát ez is ama pénzek közé tartozik, amelyekre kényszerű bonyolult huztak. Ebben nagyrésze van a fekete tőzsdének és mivel mostanig senkinek se fejtette meg Önöknek a fekete tőzsdét, tehát nem sok remény van rá, hogy a pénz megálljon azon az uton, amelyen elindult, — fejezte ki magát tapintatosan Reynaud. — Mindenesetre törvényesíteni kellene a helyzetet. Ugyanis minden ingadozó pénznek megvan a maga kiegyensúlyozott pontja és ha a lei odáig jut, ott meg fog állni. Elég kár, hogy Románia nélkül a szabad deviza rendszert és ezt meg kellene valósítani, már a külföldi kereskedelmi tartozások miatt is. Mődot kell találni a régi kereskedelmi tartozások kiegyenlítésére és feltétlenül szánalni kell a lei. Ami önként eddig történt, az kaoszt teremtett és a szanalást egy kiváló nagy operatőrnek kellene elvégezni, hogy a beteg lei meggyógyuljon. Lassu fokozatos, programozott gyógymódot ajánlok és főleg azt, hogy szigoru rendszert vezessenek be, küszöböljenek ki minden tulkapást, azokat csirájában fojtsák meg. Akik végrehajtják ezt a gyógymódot, azoknak nagy energiára és sok-sok lemondásra van szükségük — fejezte be nyilatkozatát a francia pénzügyi politikus.

Türhetetlen vesehólika megszűnt 10 perc alatt a „Gastro D”-től

A „Gastro D” jótékony hatása nemcsak az emésztőszervek (gyomor, belek, máj stb.) megbetegedéseinek kezelésénél — amely betegségek specifikus gyógyszere — nyilvánul meg, hanem igen sok más betegség eseteiben is. Wert Mihály gyógy szerész ur Ceacováról (Caras megye) a következőket írja nekünk:

„Kötelességemnek tartom értesíteni Önöket egy női beteg nagyon érdekes esetéről, aki vese-kövektől szenvedett, gyakran voltak görcsös rohamai és ilyenkor elviselhetetlen fájdalommal hetekig feküdt ágyban. Az elmúlt kedden, mikor is gyógyszeráramban tartózkodott, olyan súlyos rohamot kapott, hogy alig bírta lélekzeni a fájdalomtól. Miután ismerem a „Gastro D” hatását, beadtam egy kávéskanállal ebből a készítményből. 10 perc leforgása alatt jobban érezte magát és gyalog haza tudott menni. Természetesen azonnal vásárolt egy üveg „Gastro D”-t és azóta nagyon hálás nekem, sőt ma újabb 2 üveggel vásárolt rokonai részére.”

Minket nem lep meg a fenti eset leírása, mert hiszen ma már közismert, hogy a „Gastro D” közvetlen hatással van a központi idegrendszerre és a periférikus ideghálózatra, amelyeknek az egész szervezetben elágazásai vannak, így egészen természetes, hogy a vese zavaraira is kedvező hatással van.

Lei 130.— utánvétellel küldi az európai vezérképviselő: Császár E. gyógyszerháza, Bucuresti Calea Victoriei 124. 6137

5000 vagon buza sorsa

Ötezer vagon buza sorsa okoz nagy gondot a kormánynak. Ötezer vagon buza, amelynek már Angliában kellene lennie, de, amely még mindig raktárainkban van és ezért azzal fenyeget, hogy miatta zavarok állanak be a legutóbbi román-angol fizetési egyezmény körül.

Sassu földművelésügyi miniszter nyilatkozott legutóbb erről az ötezer vagon buzáról. Megemlítette, hogy a legutóbbi román-angol egyezmény értelmében november 1-ig ötezer vagon buza kellett volna Angliába szállítanunk ottani kereskedelmi adósságaink törlesztése fejében. Az egyezményt azért kötötték meg ilyen formában, mert a transzfer-nehezégek lehetetlenné tették adósságaink összegének devizákban való kifizetését. Az angol hitellezők végül is arra kényszerültek, hogy követeléseik egy részét áruban, vagyis búzában fogadják el.

A földművelésügyi miniszter rámutatott arra, hogy ezt a megoldást sem lehetett a gyakorlatban megvalósítani. Az ötezer vagon buza, amelynek kivételére szerződésileg kötelezettséget vállaltunk, nem lehet leszállítani. Nem azért, mintha nem rendelkezünk volna a szükséges mennyiséggel. Hanem, mert a CFR. nem tudott idejében elegendő vagonot biztosítani, amelyekkel le lehetett volna bonyolítani azt a kivitelt, amelyre az angolokkal szemben köteleztük magunkat.

Ennek következtében újabb bonyodalmak fenyegetnek, amelyek könnyen veszélyeztethetik a nemrégiben megkötött román-angol fizetési egyezményt.

— A „Consum” új száma „A Jegybank és a fekete-tőzsde” cím alatt vezércikkben foglalkozik a devizarendszer hiányosságaival. Új cégek és cégváltozások, közszállítások és árlejtések első forrásból a „Consum”-ban olvashatók. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Strada Iuliu Maniu 3.

A honokkal történt adótulfizetéseket belföldi kölcsönkötvénnyel egyenlíti ki az állam

— Fontos rendelet érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz —

A pénzügyminisztériumból nagyfontosságú rendelet érkezett az aradi adóbehajtási pénzügyigazgatósághoz, amely 16.239 szám alatt iktatta be azt. A miniszteri rendelet az adótulfizetésekről tartalmaz fontos újításokat. Az adózók közül különösen azok, akik többféle foglalkozás után s több adókerületben adóznak, gyakran többet fizetnek, mint amennyit a pénzügyigazgatóság megállapít. Az ilyen adótulfizetéseket kérvények alapján rendszerint visszautalja a minisztérium.

A most érkezett rendelet a készpénzbeli adótulfizetés visszatérítésének eddigi gyakorlatán nem változtat, de azok, akik adóbonok felhasználásával „tulfizetést” teljesítettek, készpénz helyett második kibocsajtású, B) jelzésű belföldi kölcsönkötvényeket kapnak készpénz helyett.

Sokezer ilyen túlfizető adózó van az egész országban és közülük sokan élnek Aradon. Az ilyen adózók túlfizetése leginkább úgy keletkezett, hogy adójukat megfellebbezték és mielőtt a felsőbb fórumok elintézték volna ügyüket, kifizették az adót, de nem készpénzben, hanem bonokkal. Az esetben, ha a felsőbb fórumok a fellebbezők javára döntöttek és leszállították vagy törölték adójukat, bekövetkezett a túlfizetés esete.

A pénzügyminisztérium a bónnal történt fi-

zetések miatt keletkezett ilyen túlfizetéseket második kibocsajtású belföldi kölcsönkötvénnyel egyenlíti ki, amely tudvalevőleg 40 évig marad érvényben. Habár ilyen kölcsönkötvénnyel adót nem lehet fizetni, de a birtokosa évenként megkapja a kötvény 4 és fél százalékos kamatát. Igaz ugyan, hogy az esetben, ha az adózónak pénzre van szüksége, veszteséggel bírja eladni a kötvényt, amelyet a minisztérium névértékben ad neki, de a kötvény rendszerint 40-50 százalékos veszít értékéből.

Végül közöljük, hogy a fenti túlfizetéseket az adóhivatalok önmaguk kötelesek megállapítani és erről azonnal értesíteniük kell a túlfizetésben levő adózót,

aki ez alapon kérvényt ad be az adóhivatal utján a pénzügyminisztériumba, amely le fogja küldeni a B) jelzésű belföldi kölcsönkötvényt jogos tulajdonosának és az az állampénztárban veszi azt át.

Az összes világmárkák egy kézben!

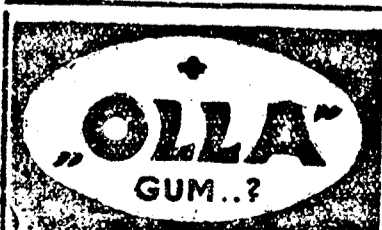
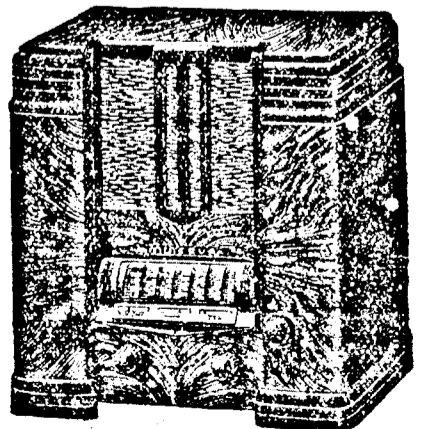
1936. SZENZÁCIOI!

Minerva, Emmig, Ingelen, Orion és Standard rádiók nagy választékban kedvező részletfizetésre kaphatók!

Állandó rádiókiállítás!

Hammer Zsigmond és Fia

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27. szám. 6047

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kimondottan eredeti „OLLA” övszert,

mely megóvja Önt nemi betegségektől. 1164

Fantasztikus segélyezőbankot tervez a közoktatásügyi miniszter

Kereskedelmi és ipari pótdió kivételét tervezik a kereskedelmi oktatás útszervezésének céljaira

Tudvalevőleg Angheliescu közoktatásügyi miniszter néhány hónappal ezelőtt törvényjavaslatot készített a kereskedelmi oktatás reformjáról, de a tervezetet a szakértők erős kritikában részesítették. Azóta a miniszter új javaslatot dolgoztatott ki, amelyet legközelebb a parlament elé terjeszt. Az új javaslat az alábbiakat tartalmazza: az eddigi kereskedelmi iskolák helyett kereskedelmi gimnáziumokat és kereskedelmi liceumokat állítana fel a miniszterium. Az első intézet négy éves tanfolyamu volna, amelynek elvégzése után a növendékek egy évig praktizálnának és csak akkor kapnának végbizonysítványt. A kereskedelmi liceumban az általános tananyagon kívül, speciális kereskedelmi ismereteket is elsajátítanak. Itt is egy évi gyakorlat kell, hogy a tanuló végbizonysítványt kapjon. A növendékek nappali és esti előadásokat hallgatnának. Az egyetemi tanulmányok megkezdéséhez kereskedelmi érettségi vizsgát is kell tenni.

A javaslat 39. szakasza különös módon gondoskodik a fenti kereskedelmi iskolát végzett növendékek támogatásáról s a gazdasági életbe való bevezetéséről. Olyan hitelintézetet alapítanak, amely kisebb-nagyobb kölcsönökkel elősegítene a végzett tanulókat vállalatok és üzletek alapításában, de a fenti iskolákat is segélyezné.

A hitelintézet felállításához szükséges tőkét a kereskedelmi, ipari és vállalati adicónális adókból teremtenék elő úgy, hogy az érdekeltek az adicónális adóknak 5—10 százalékát fizetnék. A legtöbb üzletember évente alig néhány száz lei adicónális adót fizet, de amelynek legnagyobb részét az óriási vállalatoktól inkasszálják.

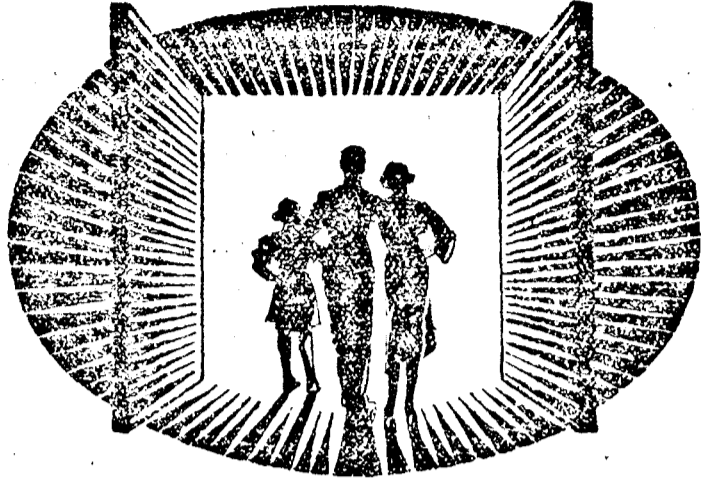
Aradi fogtechnikus érdekes adófellebbezési ügye a törvényszék előtt

Az aradi törvényszék ma egy ismert aradi fogtechnikus adófellebbezési ügyével foglalkozott. A pénzügyigazgatóság a fogászt 100 ezer lei tiszta jövedelem után adóztatta meg, ami ellen a fogtechnikus fellebbezett, kérve, hogy adóalapját 30 ezer leire szállítsák le. Az ügyet ma tárgyalta a törvényszék és a fellebbező ügyvédje: dr. Lazar Aurel kifejtette, hogy kliense 60 éves, akinek paciturája előrehaladott kora miatt csökkent. Orvosi bizonyítványt csatolt be annak igazolására, hogy a fogtechnikus beteges ember, majd arra hivatkozott, hogy az adózás alkalmával az egyik fiatal fogtechnikus rendelőjével hasonlították össze kliense rendelőjét, egy olyan fogászéval, aki a belváros legforgalmasabb helyén nyitott műtermet, amely fejlődésének tetőfokán áll. A pénzügyigazgatóság szempontját Hanciu pénzügyi tisztviselő fejtette ki, majd a törvényszék meghozta döntését, amelyben helyt adott a fellebbezésnek és utasította a pénzügyigazgatóságot, új kivétel végzésére.

Ugyancsak a mai napon tárgyalták egy ismert aradi festőiparos adófellebbezési ügyét. Itt a kincstár szerepelt fellebbező félként. Az érdeklő iparos adóját a pénzügyigazgatóság 146 ezer leiben állapította meg, a fellebbezési bizottság azonban méltányolva az eléje terjesztett indokokat, az adóalapot 48 ezer leire szállította le. A mai tárgyaláson az aradi iparos képviselője arra hivatkozott, hogy kliense kénytelen volt az iparendélyét a magas adó miatt visszaadni és hivatkozott arra, hogy az állam érdeke nem az, hogy elviselhetetlen adóval sújtsák a kisiparosokat s illy módon kényszerítik iparendélye visszaadására, hanem inkább mérsékelt adó kivétel, amivel lehetővé teszik az adózónak, hogy meg is feleljen kötelezettségének. A bíróság hosszas tanácskozás után új kivételre utasította a pénzügyigazgatóságot.

Antonescu pénzügyminiszter elfonzi a deviza-kereskedelem felszabadítását. Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmi rendszer külszöbön álló átalakítása alkalmából a fővárosi sajtó egyre erőteljesebben kívánja a deviza-forgalom felszabadítását, mert ezáltal megszüntethető a fekete-tőzsdék káros működése és a lei szabad árfolyama az ország pénzügyeinek javára — emelkedne. Az egyik bucuresti-i közgazdasági napilap azonban arról értesül, hogy Antonescu pénzügyminiszter nem helyesli a devizakereskedelem felszabadítását, helyteleníti a külkereskedelem folytonos változásait, mert szerinte az állandó irányzat biztosítja az export és import emelkedését.

Ne várjon mindent a szerencsétől!

De nyissa ki előtte ajtaját és engedje,
hogy az Ön hajlékába lépjen!

Adjon 200 leit az Állami Sorsjáték egy negyed sorsjegyéért, hogy zsebében legyen a szerencse kulcsa. A Sorsjáték nem szegényít el senkit, de eddig az emberek ezreit és ezreit tette gazdaggá. Az Állami Sorsjáték minden jövedelmét a kórházaknak, épületeknek, ágyakra, gyógyszerekre és a betegek élelmezésére adja.

Huzás megállapított napon, minden hó 15-én.

Az első osztályé november 15.-én.

Vásároljon sorsjegyet már az első osztálytól kezdve.

Bucurestiben több mint nyolcvanezer ház áll, amelyek közül negyvenhét ezerben nincs vízvezeték

Bucurestiből jelentik: Érdekes kimutatást tettek közzé a főváros nagyarányú fejlődéséről, amely különösen az építkezésekben nyilvánul meg. Bucuresti belterületén az utóbbi években szinte a földből nőttek ki a nyugati világ városokra emlékeztető óriási bérpaloták és a közintézmények sok emeltes háza.

A főváros egész területe 15—16.000 hold (8000 hektár), tehát ugyanannyi, mint Párisé, de lakossága csak egyhatoda a francia fővárosénak.

Dacára az óriási építkezéseknek, a minden komforttal felszerelt bérházakban a házbérek most is emelkednek, de a külvárosokban változatlanok.

A statisztika szerint 1919-ben 44 és fél millió leit költöttek építkezésre, de 1923-ban már 8000 millió leit, 1927-ben 10.000 milliót, 1928-ban 12.000 milliót, 1929—30-ban — a válság idején — majdnem szüntelt az építkezés, de 1931-től ismét emelkedett.

1932-ben 2054 új épületet, 1933-ban 2750, 1934-ben 2736, három év alatt tehát 7540 új házat építettek. A folyó év első hónapjában 37, februárban 135, márciusban 158, áprilisban 170 új ház épült, de azóta ez a szám minden hónapban háromszorosán nőtt.

Hivatalos adatok szerint Bucurestiben most 145 ezer család él, amelyeknek 35 százaléka egyszobás, egészségtelen házakban, 34 százaléka kétszobás épületekben, a többi 31 százalék pedig modern, jó bérházakban lakik.

Nyelcvanezer épület közül 47 ezerben még mindig nincs vízvezeték és a lakók kutvizet isznak, nem csoda tehát, hogy ezekben a ha-

lálesetek száma igen nagy. A külvárosokban rendkívül pusztít a tüdővész.

Bucuresti vezetősége elhatározta, hogy rendezi az óriási külterületeket, kövezett utakat építet, villannyal, vízzel látja el azokat a városrészeket. Bécsi és párisi mintára óriási munkás-bérházakat szeretne építtetni és az ezekhez szükséges nagy feltekerést most alkuszik. Magánvállalkozókkal is tárgyalni fog, mert a főváros hatóságai egyedül nem képesek megoldani ezt az óriási feladatot.

Egy károsult ezredes Badaru hivatalos tőzsdéigynök letartóztatását kéri. Bucurestiből jelentik: A tőzsde választmánya Savescu elnökle alatt ülést tartott, amelyen Badaru fizetéseketlen hivatalos tőzsdéigynök ügyével is foglalkozott. Az ülésen két hivatalos ügynök beszámolt az insolvens Badaru működéséről. Megállapították, hogy börzeügyletekből kifolyólag 1 millió leiel tartozik, a nála gyümölcsöztetés végett és részvényok vásárlására elhelyezett összeg pedig 2 millió 700.000 lei. Viszont az általa előlegként folyósított összeg 4 millió lei, amelyet 27 millió lei értékű különböző kölcsönkötvényekre adott. Badaru összes adóssága 27 millió lei, de ez az összeg még valószínűleg nő, mert november 2-án jár le a követelések bejelentésének határideje. A törvényszékhez csődkérvényt nyújtott be Cocea Corneliu bucuresti-i ezredes, aki egyben Badaru letartóztatását is kívánja, mert beadványára szerint szeptember 17-én ezer darab „Resita” részvényt adott át neki, azzal, hogy darabonként 720 leiert adja el, de az ügynök a 720.000 leiel még mindig nem számolt el. A bíróság a napokban dönt a kérelem felett.

Öt bucuresti-i urileány borzalmas kalandja a leány- kereskedők karmaiban

Leánykereskedő-világszervezetet robbantott szét az istanbuli rendőség

Istanbulból jelentik: Az istanbuli török rendőrigazgatóság bünyügyi osztálya heteken át tartó megfeszített nyomozómunka után

hatalmas arányú, esztendőnk óta garázdálkodó, szervezett leánykereskedő bünszövetségről rántotta le a leplet.

A most lezárult nyomozás során *huszonnyolc embert vettek őrizetbe, köztük több előkelő és dúsgazdag istanbuli vállalkozót és hét külföldi állampolgárt.* Két nő, akinek szintén nagy szerepe volt a sorozatos bűncselekményekben, eltűnt a városból.

A leánykereskedő-bűnszövetség leleplezéséről és a huszonnyolc letartóztatásról az istanbuli rendőség szűkszavú hivatalos jelentést adott ki, amely mindössze négy nevet említ: *Vittorio Capanga braziliai áruháztulajdonos, William Ottó Sugler artistaügynök, Eduard Nolle mulatóhelytulajdonos és Carla Matern istanbuli színésznő nevét,* akik valamennyien a török főváros társadalmi, de különösen éjszakai életében ismertevű, jómódu személyiségek s akikhez a sötét bűncselekménysorozattal kapcsolatban a gyanu legkisebb árnyéka sem férközhetett volna a rendőri nyomozás hatalmas meglepetést keltő, kétségtelen adatai nélkül. A négy ember állott a hét országra terjedő, gondos munkával kiépített földalatti szervezet élén, amely

a fiatal nők százait csempészte bűnös uton, az áldozatok akarata és beleegyezése nélkül, Egyiptomba, Kis-Ázsiába, Spanyolországba és a franciaországi afrikai gyarmatterületekre,

az ottani nyilvános házak zárt világába. A többi huszonnégy letartóztatott nevét a rendőri jelenés nem közli, csupán annyit jelent, hogy két külföldi állampolgár van közöttük, akiket szintén a török törvények értelmében fognak felelősségre vonni.

Autón elrabolt diáklányok

A leánykereskedő bandának két magyar letartóztatottja is van a most leleplezett bűnsorozatban, egy *Istanbulban élő magyar főpincér és egy zenésznő.* A nyomozás előzményei még augusztus végére nyulnak vissza, amikor a belgrádi rendőség fogott el egy leánykereskedő bűnszövetséget és a nyomozás adatai szerint *Istanbul volt a központja a lelketlen szervezetnek.* A belgrádi rendőség bizalmas adatközléseit indították el a rendőri kutatómunkát, aminek friss lendületet adott, hogy augusztus 29-én, éjszaka, Ankara főváros közelében, az Engüri-szu partja mellett vezető modern országúton egy

összetépett ruhájú, véres fejű, eszméletlen fiatal nőt találtak.

A fiatal leányt agyarázkódással és koponyacsonttöréssel ápolás alá vették az orrari kórházban s később, amikor csodálatosképp javult az állapota és kihallgatható volt, elmondotta, hogy ő

Erica Ionescu bucuresti-i orvostanhallgatónő, aki négy társnőjével társasutazásra indult a Balkánra s közben a szó szoros értelmében elrabolták őket. Két férfi gép-

kocsikirándulásra vitte mind az ötüket, átrobgtak a határon s akkor kezdődött a borzalmas kaland.

A két férfi azt mondta, hogy olyan élményben lesz részük, amit kevés európai látott még, elvezetik őket egy hamisítatlan baskáni mulatóhelyre, amiről a hatóságok mitsem tudnak és ahol Kelet minden pénzarisztokratája megfordul. Másrészt azonban

nem tudják becsempészni a leányokat, mint azzal az ürüggyel, hogy ők is odatartozó nők.

Szinleg menjenek bele a játékba, a két férfi gondoskodik aztán kiszabadításukról.

Az öt jókedvű bucuresti-i diáklány belement a veszedelmes játékba és türe azt is, hogy amikor egy magánosan álló, zártkapus épülethez érkeztek, ott egy szobában szobalányok levetkeztessék és megfürdessék őket, majd

fátyolanyagú, keleti ruhákba hurkolva, fátalos arccal bevezették a fényűzően berendezett nagyterembe,

ahol vidám élet volt. Egész sereg hasonló fiatal nő volt ott, igen sok férfi, folyt a nezső és állt a mulatság s az öt leány csak akkor rémült meg, mikor két kísérőjüknek sehogysem tudtak a nyomára akadni. Még aznap este az öt fiatal diáklány keserves módon megbűnhődött kiváncsiságáért és brutális, vadállati módon, kegyetlen jelenetek között győződtek meg arról, hogy csapdába kerültek s ők is csak olyan kiszolgáltatott páriái a titkos nyilvános háznak, mint a többi fátolruhás leány.

Tíz napot élt a szép Erica Ionescu ebben a háznál, ahol elszakították társnőitől és éjjelnappal őrizet alatt volt. Tíz nap múlva régi ruháiba öltöztették és három idegen leánnyal együtt egy nagyvalakú, zárt turagépocsin elvitték. Utközben kétségbeesésében körmeivel és fogával nekiesett kísérőinek és dulakodás közben esett ki az autóból. Ugylátszik,

kísérői azt hitték, hogy meghalt és nem törődtek vele, hanem továbbrobogtak a zárt gépkocsin.

A lélekkufárok modern trükkje

Érdekes és teljesen újszerű trükkel dolgoztak az istanbuli leánykereskedők. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a tánc-csoportok összetörzésében és kiképzésében W. O. Sager istanbuli artistaügynök viszi a vezetőszeret, aki egy Eduard Nolle nevű mulatóhelytulajdonos segítségével garázdálkodott. A léprecsalt leányokat három-négyszáz pengőnek megfelelő gázsival szerződtették. Nolle mulatójában, ahol egy hónapig foglalkoztatták őket, annak ellenére, hogy „művészetükkel” a gázsij tizedrészét is megérdemelték volna. A legtöbb leány táncolni sem tudott, teljesen kezdő volt, az egész szereplésük, amiért a nagy fizetést kapták, abból állt, hogy különféle lenge kosztümben felvonultak és sorfalat álltak a mulatóhely parkettjén. Természetesen a könnyű kereset elkápráztatta a tapasztalatlan, fiatal leányokat, akik

kész örömmel egyeztek bele, hogy ha-

Háztulajdonosok és bérlők figyelmébe.

A lakbértörvény megszüntével újból Arad város lakbérleti szabályrendelete szabályozza a bérleti viszonyokat. — Magyarországgal ellátva beszerezhető a **Háztulajdonosok Szindikátusánál, Strada Eminescu No. 28. 6143**

Az országút mellett ugyanis az Engüri-szű partján szakadékos mélység van és csak a véletlenül múlt, hogy a leány, kibukván a kocsiból, le nem zuhant a mélységbe, ami a biztos halállal lett volna egyenlő.

A fiatal bucuresti-i diáklány adatai és a belgrádi rendőség értesítése nyomán megállapították, hogy a kastély Jugoszlávia déli területén volt s azt a jugoszláv rendőség már leleplezte és feloszlatta. A leány elmondta, hogy a nyilvános háznál és a gépkocsiban is kísérői beszélgetésében

többször hallotta Carla Matern istanbuli színésznő nevét említeni, mint olyan akitől parancsot, vagy utasítást várnak.

Az istanbuli rendőség figyelni kezdte tehát a színésznő házáat és környezetét és az istanbuli francia követség egy fiatal atyásija vállalkozott a közelebbi kém szerepre. Bejutott a színésznő közvetlen társadalmi körébe és csakhamar megállapította, hogy Carla Matern artistanők közvetítésével foglalkozik és személyesen tanít be, szerel fel kosztümmel és diszettekkel tánc csoportokat és turnékat, amelyek külföldre indulnak.

Az atyásé detektívszerepe

Mindezt engedély nélkül, — állítása szerint — egyszerűen „szórakozásból” és jótékonyságból csinálja, mert szerencsétlen sorsú fiatal leányokon akar segíteni ily módon.

A francia atyásé informálta a rendőrséget magánnyomozása eredményéről és hozzátette azt, hogy a színésznő olyan költséges és fényűző életmódot folytat, ami színadai jövedelmével semmiképp sincs arányban. A rendőség most már ezeket a külföldre induló artista-csoportokat kezdte figyelni és lépésről lépésre haladó, megfeszített és szívós munkával kiderítette, hogy az artista-csoportok tulajdonképpen rejtett leánykereskedelmi áruszállítmányok.

Nyolc-tíz coli (így nevezik a nemzetközi leánykereskedelemben az eladott, fehér leányokat) van egy ilyen tizenkétfelű tánc csoportban, akik nem is sejtik, milyen borzalmas sorsnak mennek elébe.

sonló magas fizetéssel külföldi turnéra menjenek, Spanyolországba, Egyiptomba, vagy afrikai francia gyarmatokra,

Aláírták a megfelelő szerződéseket és megállapodásokat, a legtöbben meg sem nézték, mit írtak alá, vagy nem ismerték a nyelvet, amelyen a szerződés készült, — úgy, hogy a lelketlen lélekkufárok könnyű dolga volt és a szerencsétlen leányok csak napok múlva tudták meg, hogy a kilátásba helyezett „fizetés” ellenében, milyen szolgálatokra kötelesek.

Megállapították, hogy a szervezet élén egy braziliai milliomas, Vittorio Capanga színházi vállalkozó áll. A bucuresti-i és a budapesti rendőség most hivatalos megkereséssel fordul az istanbuli rendőrigazgatósághoz, hogy teljes fényt derítve, közöljék a leleplezett leánykereskedő-bűnszövetkezet magyar tagjaira vonatkozó adatokat a leánykereskedők üzelmére és ennek alapján indul majd a nyomozás a sötét bűncselekmény magyarországi szálamak felgöngyölítésére.

Szeplős, pattanásos,

/ májtoltos, mítesseres arcát hozassa rendbe

PILISINE kozmetikai szalonban, Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)

NE SPEKULÁLJON SOKAT,

hanem vegyen rögtön egy SORSJEGYET a

WAGONS-LITS // COOK

szerencsés főelárusítótól ARADON, a Minorita-palotában, mert:

A Szerencse Istennője talán éppen most néz Önre!

6096

